

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально–науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

(підпис)

Олег ШЕРЕМЕТ
(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2024 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

(підпис) Лада ШІРІНЯН
(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо–професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **Комплексна оцінка фінансового стану банківської установи**

Виконала: здобувачка 5 курсу, групи ЗФІ-5-4

Ярошенко (Бирук) Софія Леонідівна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Керівник: Шірінян Лада Василівна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Рецензент Наталія Кудренко
(ім'я та прізвище)

(підпис)

Я, як здобувач (ка) Національного університету харчових технологій, розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я, не надавав (ла) і не одержував (ла) недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач (ка) _____
(підпис)

Київ – 2024 р.

активів банку, табл. 2.7. Аналіз показників фінансової стійкості АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» з період 2020-2022 рр., табл. 2.10. Діагностика банкрутства банківської установи на прикладі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», табл. 3.4. Розрахунок рейтингового показника фінансового стану банківської установи на прикладі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», рис. 3.4. Динаміка таксономічного показника ефективності управління фінансовою стійкістю банківської установи

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Шірінян Л.В.		
II	Шірінян Л.В.		
III	Шірінян Л.В.		

7. Дата видачі завдання 09 жовтня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	до 09.10.2023	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	до 10.11.2023	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	до 30.11.2023	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	до 28.12.2023	
5	Оформлення роботи і подання керівникові для проходження попереднього захисту	до 15.01.2024	
6	Попередній захист	16.01.2024	
7	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	29.01.2024	
8	Доопрацювання кваліфікаційної роботи після попереднього захисту та перевірки на плагіат, узгодження змісту доповіді та презентації з керівником, отримання відзивів на роботу	01.02.2024	
9	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	12.02.2024	

Здобувач

_____ (підпис)

Софія Ярошенко (Бирук)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Лада Шірінян

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Ярошенко (Бирук) С. Л. Комплексна оцінка фінансового стану банківської установи

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справ та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2024.

Кваліфікаційна робота присвячена комплексній оцінці фінансового стану банківської установи на прикладі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел і додатків.

В першому розділі кваліфікаційної роботи розкрито теоретико-методичні основи проведення комплексного аналізу фінансового стану банківської установи.

У другому розділі досліджено організаційні та економічні характеристики діяльності банківської установи на прикладі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»; здійснено всебічний аналіз фінансового стану об'єкта дослідження.

У третьому розділі запропоновано рекомендації щодо вдосконалення підходів до комплексного оцінювання фінансового стану банківської установи на прикладі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

Ключові слова: *фінансовий стан, майновий стан, фінансова стійкість, ліквідність, економічні нормативи банків, комплексна оцінка, інтегральний показник, рейтингова оцінка, банківська установа, ризикова діяльність, таксономічний показник.*

ЗМІСТ

ВСУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО–МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ КОМПЛЕСНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ.....	8
1.1. Економічна сутність фінансового стану банківської установи.....	8
1.2. Економічні та фінансові індикатори діяльності банку як головні елементи комплексної оцінки фінансового стану.....	12
1.3. Методики комплексних оцінок фінансового стану та ефективності діяльності банківської установи.....	18
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».....	28
2.1. Коротка характеристика діяльності банківської установи	28
2.2. Аналіз фінансового стану банківської установи.....	37
2.3. Аналіз ймовірності розвитку кризових явищ	51
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ.....	58
3.1. Проблематика наявності ризикової діяльності банківської установи.....	58
3.2. Вдосконалення існуючих методів комплексної оцінки фінансового стану банківської установи.....	62
3.3. Впровадження таксономічного показника ефективності управління фінансовою стійкістю банківської установи.....	68
ВИСНОВКИ.....	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Стабільність банківської системи, як основного елемента економічної безпеки будь-якої держави, відбивається на стані економіки країни та її зростанні. Суттєвим фактором забезпечення та підтримки довіри до банківських установ є збереження їх стійкого фінансового стану, оскільки наявність фінансової стійкості і ліквідності є передумовою постійної здатності банківських установ відповідати по своїх зобов'язаннях і підтримувати відповідний рівень рентабельності діяльності для стабільного функціонування в конкурентному середовищі.

Значний внесок у вирішення окремих теоретико–прикладних питань, пов'язаних із комплексною оцінкою фінансового стану банківської установи зробили такі вітчизняні вчені-економісти: Бабкіна І., Варцаба В., Вінниченко О., Вольська С., Гадецька З., Ганзюк С., Дзюблюк О., Жердецька Л., Журавльова Т., Катаєва С., Косова Т., Лисенок О., Приказюк Н., Руда О., Руська Р., Семенча І., Тарасевич Н. та інші.

Проблема комплексної оцінки фінансового стану, як головного індикатора надійності банківської системи завжди мала першорядне значення. Для проведення такої оцінки необхідною є наявність відповідного інструментарію, до якого, здебільшого, відносять узагальнюючі оцінки діяльності банку на основі рейтингів. Однак, зважаючи на існуючу кількість публікацій на тему визначення фінансового стану банківських установ, досі й не існує універсального погляду на систему показників, які повинні використовуватись під час комплексної оцінки фінансової стійкості банків.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретико-методичних аспектів комплексної оцінки фінансового стану банківської установи, аналіз фінансового стану на прикладі конкретної банківської установи та визначення напрямів удосконалення методів комплексного оцінювання.

Головними **завданнями** кваліфікаційної роботи є:

- висвітлити підходи до визначення стану банківської установи;
- дослідити економічні та фінансові індикатори діяльності банку як головних елементів комплексної оцінки фінансового стану;
- ознайомитись із вітчизняними та закордонними методиками комплексних оцінок фінансового стану та ефективності діяльності банківської установи;
- надати загальну характеристику діяльності банку;
- проаналізувати основні фінансово-економічні показники діяльності банку та визначити фінансовий стан;
- здійснити аналіз ймовірності розвитку кризових явищ;
- вивчити зарубіжний досвід оцінки фінансового стану банківських установ та можливості його адаптації в Україні;
- вивчити проблематику наявності ризикової діяльності банківської установи та з'ясувати її вплив на фінансовий стан банківської установи;
- запропонувати вдосконалення існуючих методів комплексної оцінки фінансового стану банківської установи;
- розробити таксономічний показник ефективності управління фінансовою стійкістю банківської установи.

Об'єктом кваліфікаційної роботи є сукупність економічних відносин, які виникають під час проведення комплексної оцінки фінансового стану банку.

Предметом кваліфікаційної роботи є комплексна оцінка фінансового стану банківської установи на прикладі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

Методи дослідження. Під час написання кваліфікаційної роботи використовувалися як загальнонаукові, так і специфічні методи наукового пізнання. В роботі використано методи зіставлення, індукції та дедукції, наукової абстракції (для вивчення та узагальнення теоретичних аспектів комплексної оцінки фінансового стану банківської установи); аналізу та

синтезу (при проведенні аналізу основних економічних та фінансових показників діяльності банку); статистичний, коефіцієнтний, табличний, графічний методи, розрахунок інтегрального, таксономічного показників, метод рейтингової оцінки (під час здійснення комплексного аналізу фінансового стану банківської установи).

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є нормативно-правові акти України та офіційні матеріали Національного банку України, методичні рекомендації, наукові статті, навчальна економічна література, Інтернет-ресурси, фінансова звітність АТ «УНІВАРСАЛ БАНК».

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Робота містить 23 таблиці, 24 рисунки, 13 формул, 2 додатків. Список використаних джерел містить 42 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО–МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ КОМПЛЕКСНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

1.1. Економічна сутність фінансового стану банківської установи

У сучасних умовах господарювання, фінансовий стан є ключовою характеристикою підприємницької діяльності, у тому числі у банківській сфері. Достовірний й своєчасний аналіз фінансового стану банку є запорукою прийняття ефективних фінансових рішень з боку власників, інвесторів, партнерів, працівників податкової служби та інших учасників економічних відносин, спрямованих на зниження витрат, зростання прибутку та ринкової вартості бізнесу в цілому. Регулярне проведення банком аналізу своєї діяльності дає змогу ефективно управляти активними та пасивними операціями для максимізації прибутку і забезпечення стабільного фінансового стану [1].

Поняття «фінансовий стан банку» більшість вчених трактує через сукупність певних коефіцієнтів (табл. 1.1). Завдання аналізу фінансового стану банку наведені на рис. 1.1.

Головними особливостями сучасного аналізу є різностороннє вивчення фінансово-господарської діяльності банків, застосування системного підходу до різних видів аналізу та виявлення резервів розвитку суб'єкта господарювання з метою ефективного використання наявних ресурсів [2].

Функціонування банківського фінансового менеджменту означає стабільну взаємодію планування, аналізу, регулювання і контролю (рис. 1.2) під час прийняття оптимальних управлінських рішень керівництвом і структурними підрозділами банку, щоб досягнути поставлені перед собою цілі та виконати передбачені завдання [2].

Таблиця 1.1

Підходи до визначення поняття «фінансовий стан банку»

Автори	Трактування поняття
Герасимович А. М.	фінансовий стан банку – це оцінка показників фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності, ефективності управління.
Іванов В. В.	фінансовий стан банку – це система показників достатності капіталу, якості активів, ліквідності балансу, ефективності діяльності, рівня управління (менеджменту) банку.
Загородній А. Г.	фінансовий стан банку – це стан економічного суб'єкта, що характеризується наявністю в нього фінансових ресурсів, необхідними для господарської діяльності, підтримання нормального режиму праці та існування, здійснення грошових розрахунків з іншими економічними суб'єктами.
Дзюблюк О. В.	фінансовий стан банку визначається наявністю у нього фінансових ресурсів, забезпеченістю грошовими ресурсами, необхідними для діяльності, підтримки нормального режиму роботи, здійснення грошових розрахунків з іншими економічними суб'єктами.
Косова Т.Д.	фінансовий стан банку – наявність економічних ресурсів, що належать банку, і весь капітал, який протистоїть їм на певний момент часу.
Лисенок О.В.	фінансовий стан банку – це економічне поняття, що характеризує ефективність управління фінансово-економічною діяльністю банку за допомогою певної системи аналітичних показників у чітко визначений момент часу.
Борисов А. Б.	фінансовий стан банку – це рівень забезпечення економічного суб'єкта грошовими коштами для здійснення господарської діяльності, підтримання нормального режиму роботи та своєчасного проведення розрахунків.
Семенча І. Є.	фінансовий стан банку демонструє реальне становище банку, його фінансових результатів на певний момент часу; характеризується такими показниками, як доходи, витрати, прибуток (збиток) — різниця між доходами і витратами, чистий прибуток — після сплати податку.
Щербакова Г. В.	фінансовий стан банку визначається загальним рівнем ефективності управління його активами і пасивами, при цьому якість управління ними відображається в основних коефіцієнтах, що характеризують фінансовий стан банку, зокрема у показниках достатності капіталу, якості активів, рентабельності, ліквідності, рівня ризиків.

Джерело: складено автором на основі [1], [3] [4] [5]

Рис. 1.1. Завдання аналізу фінансового стану банку

Джерело: [1]

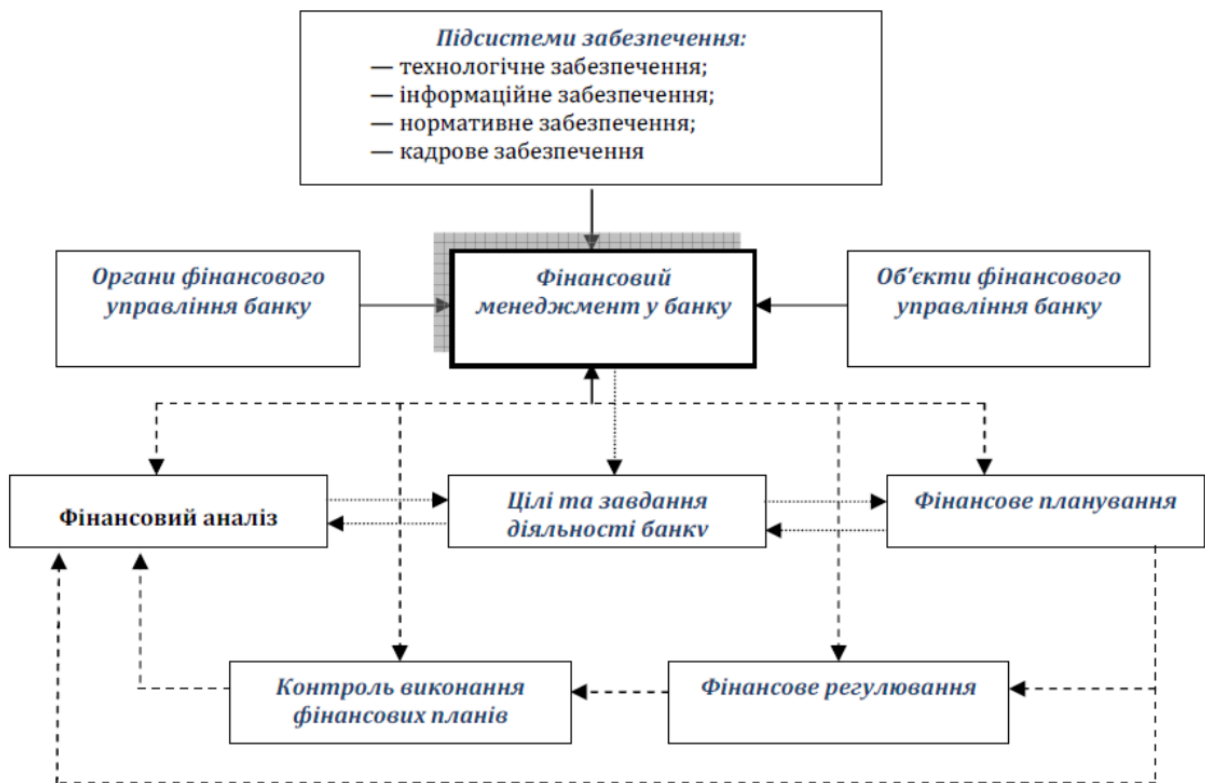

Рис.1.2. Місце аналізу в системі фінансового менеджменту банку

Джерело: [2]

В загальному для здійснення аналізу фінансового стану банківської установи можуть використовуватись такі традиційні та загальноприйняті методи, що наведені в табл. 1.2 [2].

Таблиця 1.2

Традиційні та загальноприйняті методи аналізу фінансового стану банківської установи

№	Метод	Сутність
1	метод порівняння	може бути використаним для визначення ступеня виконання плану; контролю дотримання банком нормативів, установлених НБУ; визначення тенденцій розвитку банку та його позицій на фінансовому ринку серед інших установ
2	метод приведення показників до порівняльного вигляду	застосовується також при порівнянні фактичних показників із показниками попередніх періодів
3	метод використання абсолютних і відносних показників	абсолютні показники відповідають за відображення фактичної суми наданих кредитів, залучених коштів, капіталу банку та ін., а відносні показують співвідношення цих показників
4	балансовий метод	основний спосіб для визначення співвідношень, пропорцій двох груп взаємозалежних та урівноважених економічних показників, підсумки повинні бути тотожними
5	графічний метод	графіки виступають масштабним зображенням показників за допомогою ліній, прямокутників, кіл або умовних фігур і мають велике ілюстративне значення
6	табличне відображення аналітичних даних	найраціональніша і зручна для сприйняття форма уявлення аналітичної інформації за допомогою цифр, розташованих у певному порядку
7	горизонтальний аналіз	припускає оцінку динаміки будь-якого показника: активів, доходів, оборотності власного капіталу і т. д. Зводиться до розрахунку абсолютних і відносних відхилень. Останні представлені темпами зростання або приросту
8	вертикальний аналіз	проводиться з метою оцінки структури банківської установи. Застосовується нечасто, так як динаміка властива будь-якому показнику, а структура – не завжди динамічна. Наприклад, його можна застосувати в ході аналізу активів і пасивів, доходів і витрат. Однак для коефіцієнтів ліквідності та для різних видів прибутку, вертикальний аналіз неможливо ефективно використати
9	коефіцієнтний аналіз	розрахунок безлічі показників, що характеризують різні сторони діяльності: фінансової стійкості, платоспроможність, рентабельність, ділову активність
10	порівняльний аналіз	припускає порівняння показників установи з даними конкурентів, з середніми величинами за видом економічної діяльності, а також показників структурних підрозділів установи між собою
	факторний аналіз	розкладання будь-якого показника на фактори, що визначають його значення. Дозволяє зрозуміти, чому розрахована величина склалася саме на такому рівні, що її тягне вниз або обмежує в зростанні

Джерело: складено автором на основі [2], [6]

1.2. Економічні та фінансові індикатори діяльності банку як головні елементи комплексної оцінки фінансового стану

Економічні нормативи діяльності банків (economic ratios; regulatory ratios for banks) – показники, встановлені Національним банком України з метою регулювання банківської діяльності на основі безвиїзного нагляду для здійснення моніторингу діяльності окремих банків і банківської системи в цілому [7, с. 18].

Відповідно до Методики розрахунку банківських нормативів [8] їх визначення відбувається за нижче наведеними алгоритмами.

Норматив Н1 – норматив мінімального розміру регулятивного капіталу (Н1). РК розраховується за формулою [8]:

$$РК = ОК + ДК - В \quad (1.1)$$

РК – регулятивний капітал банку;

ОК – основний капітал (капітал 1-го рівня);

ДК – додатковий капітал (капітал 2-го рівня);

В – відвернення.

Норматив Н2 розраховується за такою формулою [8]:

$$Н2 = \frac{РК}{Ар + Свп + ОР \cdot 10 - НКР} \cdot 100\% \quad (1.2)$$

За показником Ар відображаються сумарні активи, зменшені на суму створених відповідних резервів/уцінки за фінансовими активами, на суму забезпечення з урахуванням коефіцієнтів ліквідності забезпечення та зважені на відповідний коефіцієнт ризику залежно від групи ризику, до якої віднесено актив. Під час розрахунку показника Ар розподіл активів за групами ризику здійснюється з урахуванням їх балансової вартості та ступеня ризику.

За показником Свп відображається сукупна сума ВВП (відкрита валютна позиція) банку за всіма ІВ (іноземна валюта) та БМ (банківські метали).

Для визначення сукупної величини НКР розраховується сукупна різниця (перевищення величини кредитного ризику над розміром резервів за МСФЗ; уцінки фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю; очікуваних кредитних збитків, відображених за рахунками дисконтів).

Норматив Н3 розраховується за такою формулою [8]:

$$Н3 = \frac{OK}{Ar + Cвп + OP \cdot 10 - НКР} \cdot 100\% \quad (1.3)$$

Норматив Н5 розраховується за такою формулою:

$$Н5 = \frac{A}{Зп} \cdot 100\% \quad (1.4)$$

За показником А відображаються активи банку з кінцевим строком погашення/продажу до 31 дня.

За показником Зп відображаються зобов'язання банку з кінцевим строком погашення/продажу до 31 дня.

Норматив Н6 розраховується за такою формулою [8]:

$$Н6 = \frac{Al}{31} \cdot 100\% \quad (1.5)$$

За показником Ал відображаються ліквідні активи з кінцевим строком погашення/продажу до одного року.

За показником 31 відображаються зобов'язання банку з кінцевим строком погашення/продажу до одного року.

До розрахунку нормативів Н5, Н6 не включаються:

1) кошти, що розміщені в банках, які визнані банкрутами або ліквідовуються за рішенням уповноважених органів або в яких призначена тимчасова адміністрація, або які зареєстровані в офшорних зонах;

2) боргові цінні папери, інвестиції в асоційовані і дочірні компанії, що утримуються з метою продажу, які є обтяженими та/або не погашеними в строк, та/або проти емітента таких цінних паперів порушено справу про банкрутство.

Національний банк скасував для банків економічний норматив короткострокової ліквідності (Н6) у зв'язку із завершенням перехідного

періоду запровадження коефіцієнта чистого стабільного фінансування або NSFR (англ. Net Stable Funding Ratio). Запровадження нормативу NSFR здійснювалося банками поетапно з грудня 2019 року згідно зі встановленим графіком. Цей норматив ґрунтується на нормах європейського законодавства і Базельських рекомендаціях та визначає мінімальний необхідний рівень ліквідності банку на горизонті один рік [9]. Оскільки запроваджений норматив NSFR є сучасним показником ліквідності, розрахунок якого базується не лише на статистичних даних, а й на реальних обсягах наявного та необхідного стабільного фінансування, Національний банк не вбачає практичної доцільності у подальшому збереженні нормативу Н6. Відповідне рішення затверджене постановою Правління Національного банку України від 23 березня 2022 року № 59 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» [10], яка набрало чинності з 23 березня 2022 року.

Норматив Н7 розраховується за такою формулою [8]:

$$Н7 = \frac{Зс}{Рк} \cdot 100\% \quad (1.6)$$

За показником $Зс$ відображається сукупна заборгованість за депозитами, кредитами, факторингом, фінансовим лізингом, урахованими векселями, цінними паперами, іншими активними банківськими операціями та фінансові зобов'язання банку щодо одного контрагента (або групи пов'язаних контрагентів).

Норматив Н8 розраховується за такою формулою [8]:

$$Н8 = \frac{Зв}{Рк} \cdot 100\% \quad (1.7)$$

За показником $Зв$ відображається сукупна заборгованість за депозитами, кредитами, факторингом, фінансовим лізингом, урахованими векселями, цінними паперами, дебіторською заборгованістю, іншими активними банківськими операціями та фінансові зобов'язання банку за всіма великими кредитними ризиками, наданими банком щодо всіх

контрагентів (або групи пов'язаних контрагентів), усіх пов'язаних з банком осіб.

Норматив Н9 розраховується за такою формулою [8]:

$$H9 = \frac{Z_{ін}}{OK+DK-B1} \cdot 100\% \quad (1.8)$$

Якщо в результаті розрахунку «OK + DK – B1» отримано від'ємне або нульове значення, то до розрахунку нормативу Н9 береться умовне значення – одна гривня.

За показником $Z_{ін}$ відображається сукупна заборгованість за депозитами, кредитами, факторингом, фінансовим лізингом, урахованими векселями, цінними паперами, іншими активними банківськими операціями та фінансові зобов'язання банку щодо пов'язаних з банком осіб.

Норматив Н11 розраховується за такою формулою [8]:

$$H11 = \frac{K_{ін}}{PK} \cdot 100\% \quad (1.9)$$

За показником $K_{ін}$ відображаються кошти банку, що інвестуються на придбання акцій (часток/паїв) та інвестиційних сертифікатів окремо за кожною установою.

Норматив Н12 розраховується за такою формулою [8]:

$$H12 = \frac{SK_{ін}}{PK} \cdot 100\% \quad (1.10)$$

За показником $SK_{ін}$ відображаються кошти банку, що інвестуються з метою придбання акцій (часток/паїв) та інвестиційних сертифікатів будь-яких юридичних осіб.

Національний банк України встановлює наступні економічні нормативи, що є обов'язковими до виконання всіма банками – їх наведено у табл. 1.3.

Базою для розрахунку економічних нормативів Н2, Н3, Н7, Н8, Н9 є регулятивний капітал банку, Н4-Н6 – співвідношення активів до зобов'язань, Н11 та Н12 – статутний капітал.

Окрім розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків у вітчизняній практиці для аналізу фінансового стану банку

використовують систему певних коефіцієнтів, які характеризують діяльність банку. Найбільш розповсюдженою методикою аналізу фінансового стану банку є аналіз з використанням фінансових коефіцієнтів (див. рис. 1.3). Такий аналіз можна згрупувати у кілька основних категорій [12]:

Таблиця 1.3

Економічні нормативи для банків України, встановлені НБУ

№	Назва показника	Нормативне значення
Нормативи капіталу		
H1	Мінімальний розмір регулятивного капіталу	200–500 млн. грн.
H2	Достатність (адекватність) регулятивного капіталу	Не менше 10%
H3	Достатність основного капіталу	Не менше 7%
Нормативи ліквідності		
H6	Короткострокова ліквідність	Не менше 60%
LCR	Коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами (LCRBB) та в іноземній валюті (LCRIB)	–
NSFR	Коефіцієнт чистого стабільного фінансування	–
Нормативи кредитного ризику		
H7	Максимальний розмір кредитного ризику одного контрагента	Не більше 25%
H8	Великі кредитні ризики	Не більше 8-кратного розміру регулятивного капіталу
H9	Максимальний розмір кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру	Не більше 5%
Нормативи інвестування		
H11	Інвестування в цінні папери окремо за кожною установою	Не більше 15%
H12	Загальна сума інвестування	Не більше 60%

Джерело: складено автором на основі [8], [11]

- показники фінансової стійкості – відображають можливість банків відповідати за своїми зобов'язаннями і забезпечувати достатню прибутковість;

- показники ліквідності – характеризують можливість банків своєчасно та у повному обсязі забезпечувати виконання своїх зобов'язань;

- показники ділової активності – демонструють здатність банку

залучати та розміщувати фінансові ресурси;

- показники рентабельності – характеризують загальний рівень ефективності банківського бізнесу.

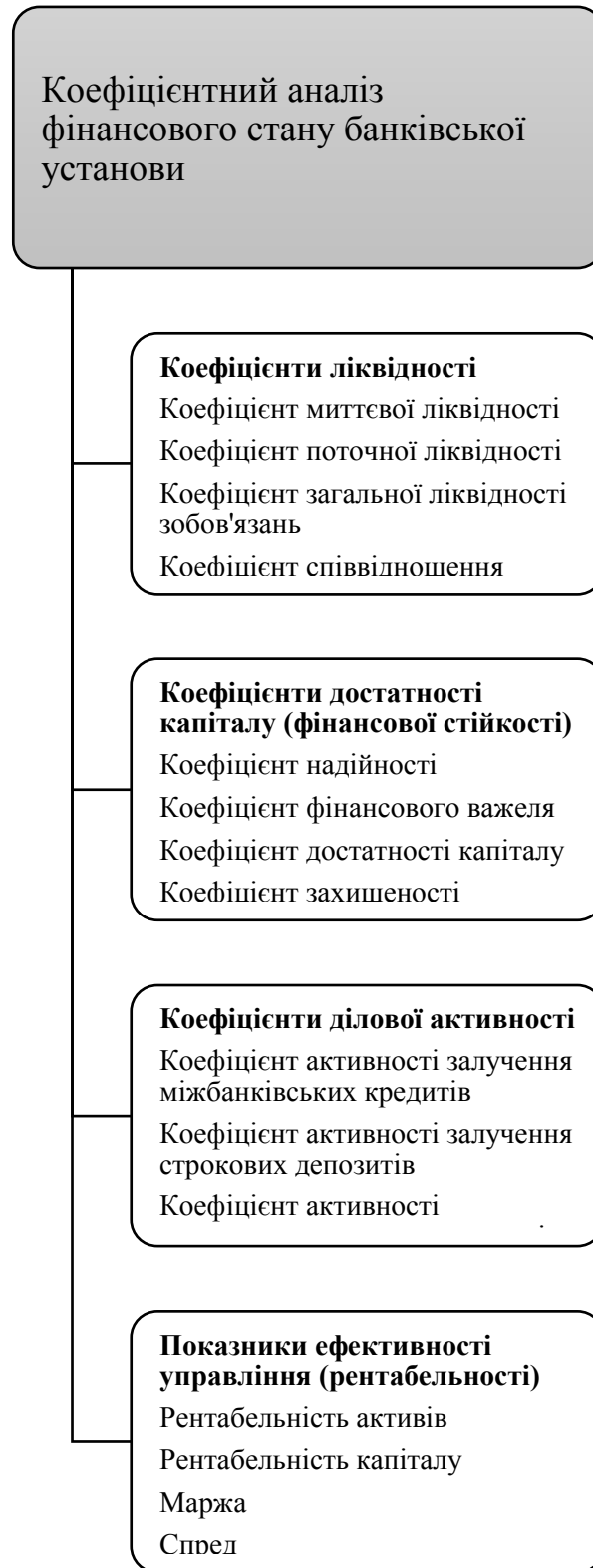

Рис. 1.3. Коефіцієнти аналізу фінансового стану банку

Джерело: [1], [12]

Серед закордонних підходів до аналізу фінансового стану банків методом коефіцієнтного аналізу є [1]:

1) BAKIS (BAKred Information System), яку використовує Центральний банк Німеччини і Федеральне відомство контролю за банками з 1997 р. Методика складається з 47 коефіцієнтів, з яких 19 оцінюють кредитний ризик, 16 – ринковий ризик, 2 – ризик ліквідності, 10 – прибутковість банку;

2) BMS (Bank Monitoring Screens), яка використовується в США. Методика охоплює 39 коефіцієнтів і 35 параметрів, що належать до ринку капіталів. Методика розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні розроблена відповідно до вимог Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні.

Основною перевагою оцінки фінансового стану банку з використанням аналізу коефіцієнтів є нескладність розрахунків, проте, даний метод є ефективним при розрахунку великої кількості коефіцієнтів, що робить його громіздким. Зважаючи на те, що коефіцієнтний метод ґрунтується на бухгалтерській звітності, певна частина якої є конфіденційною, його можна рекомендувати для розрахунку службами внутрішнього аудиту, наглядовими органами НБУ та іншими органами, які мають доступ до цієї інформації.

1.3. Методики комплексних оцінок фінансового стану та ефективності діяльності банківської установи

Комплексна оцінка фінансового стану банку є найбільш актуальною, а саме вибір найбільш ефективних методик оцінки фінансового стану [13]. У світовій практиці здебільшого використовують рейтингову систему оцінки фінансового стану банку [1].

Під банківським рейтингом слід розуміти узагальнюючу оцінку діяльності банку, на основі якої можна визначити положення певного банку

відносно інших банківських установ [1].

Однією з відомих рейтингових методик оцінки фінансового стану банку є методика «CAMELS» (див. рис. 1.4). Необхідно зазначити, що компонента «S» була додана до цієї методики нещодавно, що значно покращило отримані результати дослідження. На базі методики «CAMELS» (з урахуванням специфічних особливостей національної банківської системи) визначається рейтинг банків України. Методика була впроваджена у використання Постановою Правління НБУ № 171 «Про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою CAMELS» [13, с. 362].

Систему BAKIS використовує Німеччина у банківській практиці. Дана система охоплює 47 основних коефіцієнтів, серед яких є коефіцієнти кредитного ризику, ризику ліквідності та ринкового ризику [14]. В Італії досить часто використовується система PATROL, яка є частиною загальної системи контролю за фінансовим станом банківських установ, в той час як Франція застосовує систему ORAP.

Аналіз банків, що проводиться за алгоритмом FitchIBCA, поєднує в собі оцінку як їх поточного фінансового становища, так і можливих змін фінансового становища банківської установи в майбутньому. Перевагою даної методикою є те, що вона є автоматизованою, передбачає використання новітніх технологій. Зважаючи на те, що організаційна структура комерційних банків України у більшості випадків не є ефективною та потребує процесів кардинального реінжинірингу, то використання даної методики не є можливим [13].

Окремо із систем можна виділити систему RAST (рис. 1.5), що застосовується у Великобританії та Нідерландах [15]. Особливістю даної системи є той факт, що її доцільніше використовувати для великих банківських холдингів або банків, що мають досить велику кількість філій.

Заслужують на увагу популярні методики PEARLS та KAPER – див. рис. 1.6-1.7. Методика рейтингової оцінки PEARLS має більш широкий

спектр фінансових показників та використовується не тільки, як інструмент нагляду, а й як інструмент управління. PEARLS дозволяє провести аналіз структури балансу та динаміки активів, чого не передбачає CAMELS.

Рис. 1.4. Класифікація фінансової установи за компонентами CAMELS

Джерело: складено автором на основі [16, с. 358]

Рис. 1.5. Алгоритм застосування системи RAST

Джерело: складено автором на основі [13]

Рис. 1.6. Класифікація фінансової установи за компонентами PEARLS

Джерело: складено автором на основі [16, с. 358]

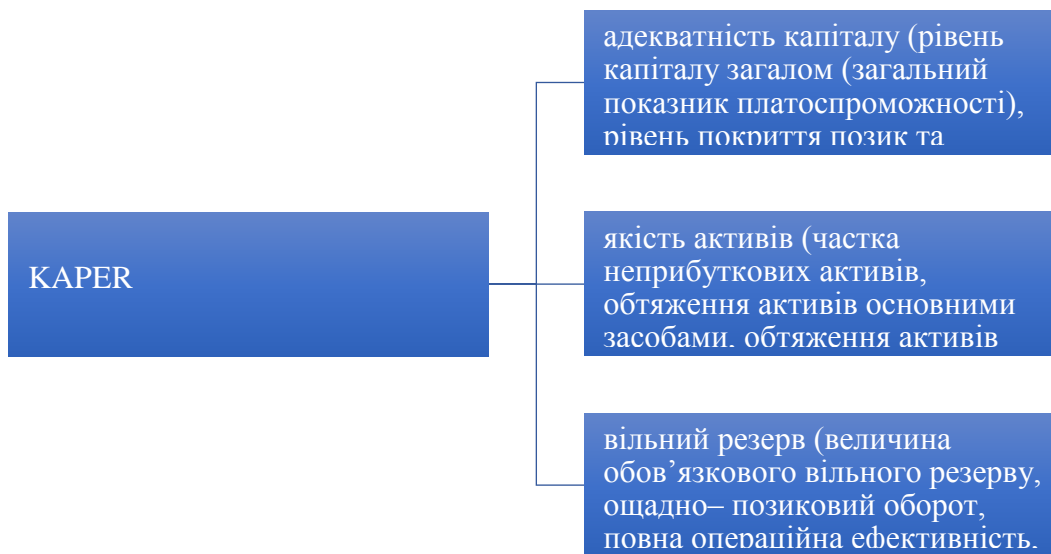

Рис. 1.7. Класифікація фінансової установи за компонентами CAMELS

Джерело: складено автором на основі [16, с. 358]

Таблиця 1.4

Система оцінки ризиків та раннього попередження в окремих країнах

Країна	Наглядний орган	Система	Характеристика системи
Франція (1997)	Банківська комісія	ORAP (організація і застосування превентивних дій)	Дистанційна система наглядових рейтингів
		SAABA (система підтримки аналізу фінансової установи)	Модель раннього попередження — система очікування збитків
Німеччина (1997)	Федеральне відомство з контролю банками	BAKIS (інформаційна система BAKred)	Система фінансових коефіцієнтів та порівняння з подібними групами установ
Італія (1993)	Банк Італії	PATROL	Дистанційна система наглядових рейтингів
Нідерланди (1999)	Банк Нідерландів	RAST (інструмент підтримки аналізу ризиків)	Система комплексної оцінки фінансових ризиків
Великобританія (1998)	Відомство фінансової політики	RATE (оцінка ризиків, інструменти нагляду і оцінки)	Система комплексної оцінки ризиків
США (1980)	Три наглядові органи	CAMELS	Система наглядових рейтингів шляхом інспекцій на місцях
		SEER	Модель раннього попередження – оцінка рейтингу, прогноз банкрутства
		GMS — Система моніторингу зростання	Проста модель раннього попередження – відслідковування великого зростання фінансових установ
Польща (1995)	Національний банк	KAPER	Модель раннього попередження

Джерело:

[16,

с.

359],

[17]

Розрахунок рейтингової оцінки за методикою Кромонава включає в себе три етапи. На першому етапі проводиться визначення абсолютних параметрів на основі балансу, на другому - обчислення коефіцієнтів, на останньому – розрахунок поточного індексу надійності. Якщо отримане значення вище 40-50 балів, то банк вважають достатньо надійним, якщо нижче 25-30 балів, то надійність банку є сумнівною [13].

Заслуговує уваги методика комплексної рейтингової оцінки Ширинської, яка включає в себе розрахунок 12-ти параметрів балансу банку. Обчислюється п'ять видів диференційованих коефіцієнтів, що характеризують структуру активів і пасивів банку, рівень його ліквідності, надійності та рентабельності. Перевагою даної методики є те, що на відміну від методики Кромонава вона включає розрахунок показників рентабельності банку та приділяє увагу надійності банку [13].

Сучасні вітчизняні методики рейтингової оцінки можна поділити на номерні, бальні, регресійні, індексні (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Основні методики побудови рейтингових оцінок

Методика	Принцип	Особливості
Номерна	Оцінка здійснюється за кожним показником окремо	Слабо деталізований метод з невеликою кількістю факторів
Бальна	Дозволяє здійснювати оцінку в балах, що присвоєні кожному оціночному показнику	Дає можливість визначати приналежність до певної групи
Індексна	Здійснюється розрахунок індексу для кожного з оціночних показників	Розрахунки здійснюються відносно базисних даних або середніх значень за декілька років
Регресійна	Визначається певна сукупність банків, розраховується значення факторних показників щодо кожного банку і середніх за сукупністю	Використовується кореляційно-регресійний аналіз для визначення взаємозв'язку між результатами діяльності досліджуваних об'єктів і чинниками, які їх визначають

Джерело: [1]

Математично-статистичні методи є найновішим інструментом оцінювання фінансової стійкості банків. Їх обмежене використання можна пояснити математичною складністю та потребою володіння знаннями в

галузі теорії ймовірності та математичної статистики. Варто зазначити, що ці методи дають змогу при використанні неконфіденційної інформації здійснювати глибокий та ґрунтовний аналіз та отримати більш об'єктивну оцінку фінансової стійкості банку, ніж це можливо рейтинговими методами, які вимагають врахування експертних уподобань [13].

Bank_FinScore – скоринговий індекс фінансової надійності банку, розрахований аналітичним відділом YouControl, що базується на 25 індикаторах, серед яких нормативи НБУ та фінансові коефіцієнти, котрі комплексно відображають стан ліквідності, достатності капіталу, рентабельності, кредитних, інвестиційних та валютних ризиків банку. Оскільки індекс використовується насамперед для порівняння з конкурентами на ринку України, він не чутливий до загальносистемних змін. Індекс відображає фінансовий стан банку відносно інших у секторі [18]. FinScore – універсальний інструмент, який може стати в нагоді як експерту банківського ринку чи досвідченому підприємцю, так і звичайному українцю, який хоче не потрапити у фінансову пастку сумнівного банку [19].

Значення індексу Bank_FinScore може варіюватись у діапазоні від 1 (мінімальна фінансова надійність) до 4 (максимальна фінансова надійність) в залежності від значень нормативів та фінансових індикаторів банку (див. табл. 1.6, рис. 1.8).

Загальний індекс Bank_FinScore розраховується за формулою [18]:

$$Bank_FinScore\ Index = \sum_{i=1}^n F_i \times w_i \quad (1.11)$$

F_i – дискретний бал, отриманий банком за фактором, що виражений індикатором i . Обмеження: $1 \leq F_i \leq 4$.

W_i – вага фактору F_i – Обмеження:

$$0 < w_i < 1; \sum_{i=1}^n w_i = 1. \quad (1.12)$$

n – кількість складових індексу. $n = 25$.

Таблиця 1.6

Компоненти індексу Bank_FinScore

№	Фінансовий індикатор	Алгоритм розрахунку
1	2	3
Блок 1. Нормативи НБУ		
1.1	H1 - Регулятивний капітал	PK = Основний капітал + Додатковий капітал – Корекції
1.2	H2 - Норматив достатності регулятивного капіталу	«співвідношення регулятивного капіталу до сумарної балансової вартості активів і позабалансових зобов'язань, зважених за ступенем кредитного ризику»
1.3	H3 - Норматив достатності основного капіталу	«співвідношення основного капіталу до загальних активів банку»
1.4	LCR - Коефіцієнт покриття ліквідністю	«співвідношення високоякісних ліквідних активів банку до суми, необхідної для покриття підвищеного відтоку коштів з банку протягом 30 днів»
1.5	NSFR - Коефіцієнт чистого стабільного фінансування	Співвідношення обсягу наявного стабільного фінансування до обсягу необхідного стабільного фінансування
1.6	H7 - Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента	«співвідношення сукупної суми всіх вимог банку до пов'язаних з банком осіб та суми всіх фінансових зобов'язань, наданих банком щодо пов'язаних з банком осіб, до регулятивного капіталу банку»
1.7	H8 - Норматив великих кредитних ризиків	«співвідношення суми всіх великих кредитних ризиків щодо контрагентів, груп пов'язаних контрагентів, усіх пов'язаних з банком осіб до регулятивного капіталу банку»
1.8	H9 - Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними особами	«співвідношення сукупної суми всіх вимог банку до пов'язаних з банком осіб та суми всіх фінансових зобов'язань, наданих банком щодо пов'язаних з банком осіб, до регулятивного капіталу банку»
1.9	H11 - Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою	«співвідношення розміру коштів, які інвестуються на придбання акцій (паїв, часток) та інвестиційних сертифікатів окремо за кожною установою, до статутного капіталу банку»
1.10	H12 - Норматив загальної суми інвестування	«співвідношення суми коштів, що інвестуються на придбання акцій (паїв, часток) та інвестиційних сертифікатів будь-якої юридичної особи, до статутного капіталу банку»

продовження табл. 1.6

1	2	3
1.11	H13-1 - Норматив ризику загальної довгої відкритої валютної позиції	«співвідношення загальної величини довгої відкритої валютної позиції банку за всіма іноземними валютами у гривневому еквіваленті до регулятивного капіталу банку»
1.12	H13-2 - Норматив ризику загальної короткої відкритої валютної позиції	«співвідношення загальної величини короткої відкритої валютної позиції банку за всіма іноземними валютами у гривневому еквіваленті до регулятивного капіталу банку»
Блок 2. Фінансові коефіцієнти		
2.1	Коефіцієнт автономії (Equity-to-Assets)	Власний капітал / Чисті Активи x 100%
2.2	Адекватність капіталу (Capital Adequacy)	(Статутний капітал + Незареєстрований статутний капітал + Субординований борг) / Чисті Активи x 100%
2.3	Частка резервів під знецінення кредитів (LLR-to-Gross Loans)	Резерви під знецінення кредитів клієнтів / Валові кредити x 100%
2.4	Чиста процентна маржа (NIM)	Чистий процентний дохід / Робочі Активи x 100%
2.5	Ефективність витрат (CIR)	Загальні операційні витрати / Загальні доходи x 100%
2.6	Операційна рентабельність (Operating ROA)	(Прибуток до оподаткування + Відрахування до резервів) / Активи x 100%
2.7	Рентабельність активів (ROA)	Чистий прибуток / Активи x 100%
2.8	Рентабельність власного капіталу (ROE)	Чистий прибуток / Власний капітал x 100%
2.9	Відношення грошових коштів до зобов'язань (Cash-to-Liabilities)	Грошові кошти та еквіваленти / Зобов'язання x 100%
2.10	Відношення грошових коштів до активів (Cash-to-Assets)	Грошові кошти та еквіваленти / Активи x 100%
2.11	Частка ліквідних активів у загальних активах (LIQ)	(Грошові кошти та еквіваленти + Цінні папери в торговому портфелі + Кошти в інших банках) / Активи x 100%
2.12	Частка непрофільних активів банку (Nonprofile Assets Share)	(Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії + Інвестиційна нерухомість + Основні засоби та нематеріальні активи) / Assets x 100%
Блок 3. Якісні фактори надійності – Доступ до ресурсів і надійність бенефіціара		

Джерело:

складено

автором

на

основі

[18]

- A** **Високий рівень фінансової стійкості**
Вище верхнього квартилю розподілу Bank_FinScore

- B** **Добрий рівень фінансової стійкості**
Вище медіани розподілу Bank_FinScore

- C** **Задовільний рівень фінансової стійкості**
Вище нижнього квартилю розподілу Bank_FinScore

- D** **Незадовільний рівень фінансової стійкості**
Нижче нижнього квартилю розподілу Bank_FinScore

Рис. 1.8. Рейтингування банківських установ відповідно до Методики
YouControl

Джерело: [18]

Перелік розглянутих методик не є вичерпним; використання інформаційних технологій у банківській сфері приводить до створення більш автоматизованих та самостійних систем оцінювання стану банків [13]. У якості висновку зазначимо, що недостатньо використовувати тільки один, навіть і найнадійніший, метод аналізу фінансового стану банківської установи. Саме тому існує велика кількість методів оцінювання фінансового стану. У наш час методики включають математично-статистичні методи, експрес-методи на основі коефіцієнтного аналізу та методи, основані на рейтинговій системі.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»

2.1. Коротка характеристика діяльності банківської установи

ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» входить до складу групи банків «Eurobank EFG», яка є частиною міжнародної фінансової організації «EFG Group», третьою за величиною фінансової групи у Швейцарії. «EFG Group» представлена більш ніж у 30 країнах світу. «Eurobank EFG Group» – європейська фінансова організація з основним фондом 79,4 млрд. євро. Кількість співробітників – 24 тис. осіб. Група пропонує свої продукти та послуги як у власній мережі, що складається з 1700 відділень та точок продажу, так і в альтернативних каналах розповсюдження [20].

Український банк групи було створено у 1994 році у Тернополі під назвою «Оазис». Після приєднання до «Оазис» львівського банку «Євроцентр» та Хмельницького банку «Вікторія» об'єднана фінустанова отримала назву «Євроцентр». До листопада 2001-го центральний офіс перебував у Тернополі, потім банк переїхав до Львова та отримав назву «Універсальний». Свого часу найбільшим акціонером банку було ВАТ «Концерн «Галнафтогаз» (володіло пакетом із 49,62% акцій). З листопада 2006 року 99,34% акцій «УНІВЕРСАЛ БАНКУ» належать грецькому Eurobank EFG, який за короткий час вивів його на всеукраїнський ринок. У свою чергу Eurobank EFG входить до міжнародної банківської групи EFG Group – третьої за обсягом активів швейцарської банківської групи, яка представлена більш ніж у 30 країнах світу. EFG Group займає провідні позиції у Греції, Туреччині, Сербії, Румунії, Польщі, Болгарії та ін. [20].

З 2007 року працює на всеукраїнському рівні. Бурхливий розвиток банку розпочався саме у 2006 році. Фінансові показники зросли втричі (активи – на 46 %, депозити фізичних осіб – на 50 %, юридичних – на 91 %). Станом на 1 лютого 2006 року активи банку склали майже 602 млн. грн., кредитно-інвестиційний портфель – 479,5 млн. грн., депозити фізичних осіб – 363,5 млн. грн., статутний капітал – 55 млн. грн. З листопада 2006 року 99,34 % акцій банку належали грецькому Eurobank EFG, який за короткий час вивів його на всеукраїнський ринок. Своєю чергою Eurobank EFG входив до міжнародної банківської групи EFG Group – третьої за обсягом активів швейцарської банківської групи, що представлена більш ніж у 30 країнах світу. EFG Group займає провідні позиції у Греції, Туреччині, Сербії, Румунії, Польщі, Болгарії тощо.

З початку 2007 року активи банку зросли на 230%, а кредитний портфель – втричі. За 2007 рік банк отримав прибуток у розмірі 8,45 млн. грн. Після зростання прибутків в лютому 2008 року ВАТ «Банк Універсальний» перейменували в ВАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК». 18 серпня 2014 року повідомлялося про продаж «УНІВЕРСАЛ БАНК» Дельта Банку. Однак угода була скасована через неможливість отримати відповідний дозвіл регуляторних органів України. 1 грудня 2016 року повідомлялося про купівлю банку олігархом Сергієм Тігіпко, який планував приєднати його до свого Таскомбанку. 27 грудня 2016 року група «ТАС» і Eurobank Group оголосили про закриття угоди щодо купівлі-продажу ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» та придбання Групою «ТАС» дочірнього банку міжнародної групи. У 2017 році банк відкрив віртуальний банк Monobank [21].

На даний час «УНІВЕРСАЛ БАНК» більше 20 років працює на ринку України та надає широкий спектр послуг фізичним і юридичним особам. Статутний капітал банку складає – 4,2 млрд. грн. «УНІВЕРСАЛ БАНК» є членом Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та маємо високий

довгостроковий кредитний рейтинг з відміткою «uaAAA» за оцінкою «Кредит Рейтинг» [21].

Окремим роздрібним продуктом АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» є Monobank (<https://www.monobank.ua>), який виник у рамках співпраці з командою Fintech Band. У рамках monobank випускаються кредитні картки для клієнтів, є можливість розмістити депозити й отримати інші послуги, мобільний застосунок робить управління фінансами максимально зручним. Особливістю Monobank є те, що він працює тільки на мобільних пристроях.

Окрім того, «УНІВЕРСАЛ БАНК» та проєкт Monobank беруть участь у премії PaySpace Magazine Awards 2023. PSM Awards – премія від медіа PaySpace Magazine, яка стартувала у 2016 та відбувається щороку, визначаючи найкращі компанії та експертів на ринку фінансових технологій України. У 2023 році УНІВЕРСАЛ БАНК та проєкт Monobank представлені в номінаціях: найкращий цифровий банк; найкращий сервіс для онлайн-платежів; найкращий кредитний банківський продукт для фізичних осіб; найкраще фінтех-рішення для благодійності; найкращий TechFin-проєкт; найкращий сервіс онлайн-ідентифікації у банках; найкращий чат-бот у фінтех; найкращий банк для ФОП.

Відповідно до банківської ліцензії 92 від 10.10.2011 до переліку ліцензійних операцій відносяться [22]:

- залучення у вклади (депозити) коштів та банківських металів від необмеженого кола юридичних і фізичних осіб;
- відкриття та ведення поточних (кореспондентських) рахунків клієнтів, у тому числі у банківських металах, та рахунків умовного зберігання;
- розміщення залучених у вклади (депозити), у тому числі на поточні рахунки, коштів та банківських металів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик.

Структуру власності АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» наведено на рис. 2.1. Відомості про остаточних ключових учасників у структурі власності банку

наведено у табл. 2.2; відомості про трьох власників істотної участі в банку станом – у табл. 2.2. [23].

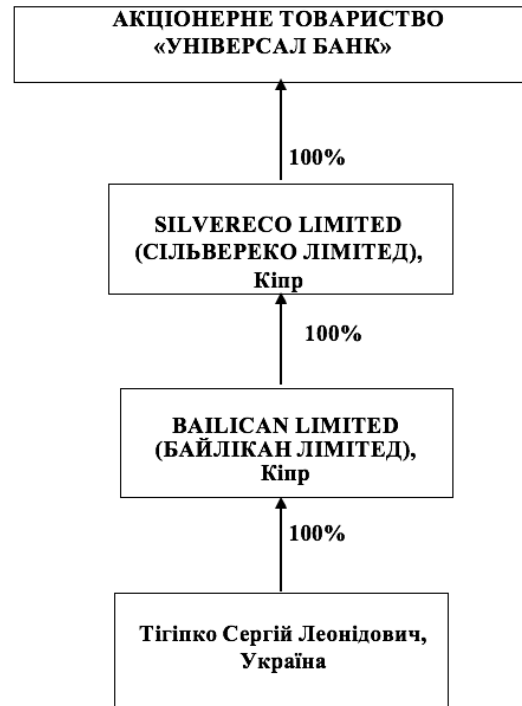

Рис. 2.1. Схематичне зображення структури власності АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» станом на 01 січня 2023 року

Джерело: [23]

За даними НБУ результативність діяльності АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» проявляється через те, що він є/визнан НБУ: платоспроможним; банком з приватним капіталом; учасником ФГВФО; системно важливим банком [24].

За період 2021-2022 рр. частка АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» в капіталі банківської системи України збільшилася у 2,6 рази, частка в депозитах юридичних осіб – у 2,3 рази; частка по інших показниках збільшилася несуттєво. Станом на кінець 2022 р. частка в кредитах фізичних осіб складала 13,1% ринку банківських послуг, частка в депозитах фізичних осіб – 5,3% (див. рис. 2.4).

Таблиця 2.1

Відомості про остаточних ключових учасників у структурі власності банку станом на 01 січня 2023 року

АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи або повне найменування юридичної особи	Тип особи	Чи є особою власником істотної участі в банку	Інформація про особу	Участь особи в банку, %			Опис взаємозв'язку особи з банком
					пряма	опосередкована	сукупна	
1.	Тігіпко Сергій Леонідович	ФО*	ТАК	Громадянство: Україна. Україна, м. Київ	-	100	100	Через юридичну особу BAILICAN LIMITED (БАЙЛІКАН ЛІМІТЕД) (100%), якій належить 100% акцій юридичної особи SILVERECO LIMITED (СІЛВЕРЕКО ЛІМІТЕД), якій в свою чергу належить 100 % акцій Банку. Контролер SILVERECO LIMITED (СІЛВЕРЕКО ЛІМІТЕД)

*ФО – фізична особа

Джерело: [23]

Таблиця 2.2

Відомості про власників істотної участі в банку станом на 01 січня 2023 року АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи або повне найменування юридичної особи	Тип особи	Тип істотної участі	Інформація про особу	Опис взаємозв'язку особи з банком
1.	СІЛВЕРЕКО ЛІМІТЕД (SILVERECO LIMITED)	ЮО	П	Кіпр, 1066, м. Нікосія, вул. Менандру, Глафкос Таувер, 3й поверх 3, 301, (Cyprus, 1066, Nicosia, Menandrou, GLAFKOS TOWER, floor 3 3, 301). Реєстраційний номер - HE399036	Акціонер Банку, якому належить 100% акцій Банку. Набуття істотної участі у Банку погоджено згідно з Рішенням Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду оверсайту платіжних систем від 11.02.2021 №49.
2.	БАЙЛІКАН ЛІМІТЕД (BAILICAN LIMITED)	ЮО	О	Кіпр, 1066, м. Нікосія, вул. Менандру, Глафкос Таувер, 3й поверх 3, 301, (Cyprus, 1066, Nicosia, Menandrou, Glafkos Tower, 3th floor 3, 301). Реєстраційний номер - HE313974	Через компанію СІЛВЕРЕКО ЛІМІТЕД (SILVERECO LIMITED) (100%), яка володіє 100% акцій Банку. Набуття істотної участі у Банку погоджено згідно з Рішенням Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду оверсайту платіжних систем від 11.02.2021 №49.
3.	Тігіпко Сергій Леонідович	ФО	О	Громадянство: Україна. Україна, м. Київ	Через компанію БАЙЛІКАН ЛІМІТЕД (BAILICAN LIMITED) (100%), якій належить 100% акцій юридичної особи СІЛВЕРЕКО ЛІМІТЕД (SILVERECO LIMITED), якій в свою чергу належить 100% акцій Банку. Набуття істотної участі у Банку погоджено згідно з Рішенням Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду оверсайту платіжних систем від 11.02.2021 №49.

ФО – фізична особа; ЮО – юридична особа; П – пряма участь; О – опосередкована участь

Джерело: [23]

Динаміку основних показників діяльності АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» відображено у табл. 2.3 та проілюстровано на рис. 2.2-2.3.

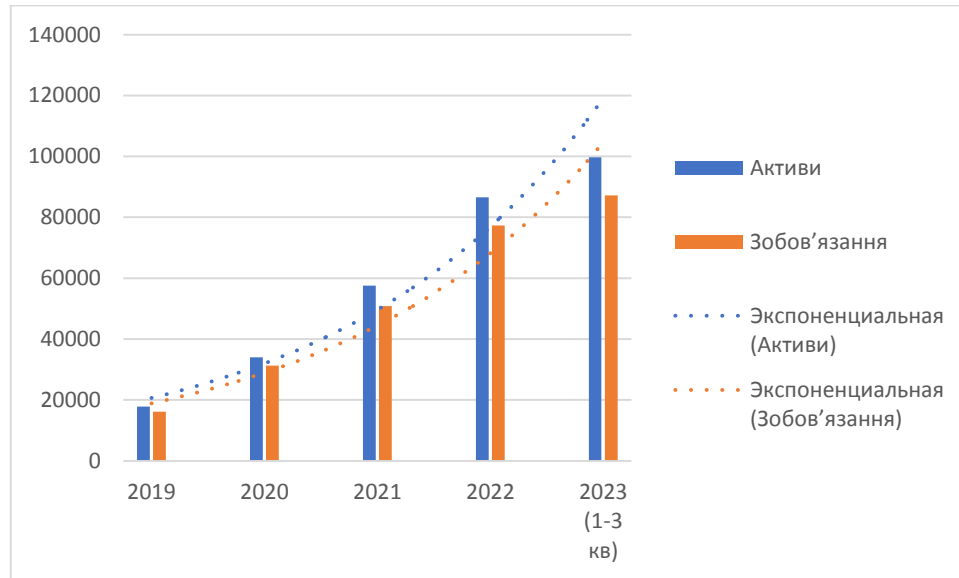

Рис. 2.2. Динаміка активів і зобов'язань АТ УНІВЕРСАЛ БАНК

Джерело: побудовано автором на основі даних фінансової звітності [25]

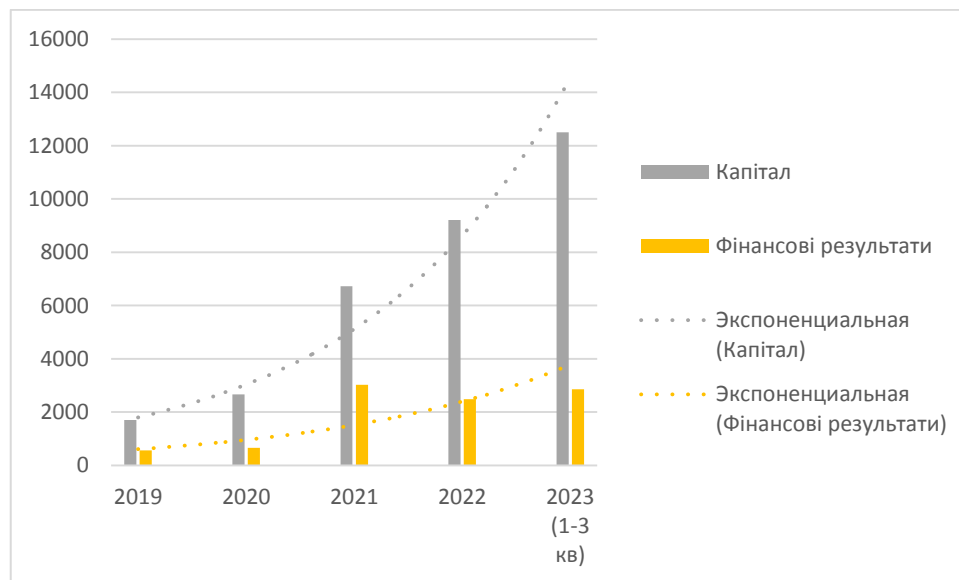

Рис. 2.3. Динаміка капіталу і фінансових результатів діяльності АТ УНІВЕРСАЛ БАНК

Джерело: побудовано автором на основі даних фінансової звітності [25]

Таблиця 2.3

Основні показники діяльності АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», млн грн.

Показник	Період аналізу, рр.			Відхилення, +/-		
	2020	2021	2022	2021-2020	2022-2021	2022-2020
Активи (тис. грн.)						
Грошові кошти та еквіваленти	1136016	1173747	4104392	37731	2930645	2968376
Кредити юридичних осіб	2339618	2337952	3211953	-1666	874001	872335
Кредити фізичних осіб	14069257	23726115	17585837	9656858	-6140278	3516580
Активи	33918531	57587717	86145109	23669186	28557392	52226578
Пасиви (тис. грн.)						
Кошти банків	298635	597588	352040	298953	-245548	53405
Депозити юридичних осіб	5232062	9293314	20101763	4061252	10808449	14869701
Депозити фізичних осіб	22143194	33471866	49214590	11328672	15742724	27071396
Власний капітал	2611109	6724307	9088558	4113198	2364251	6477449
Фінансові результати, з початку року (тис. грн.)						
Процентні доходи	3970573	7056733	10055313	3086160	2998580	6084740
Процентні витрати	1607379	1873973	1569240	266594	-304733	-38139
Чистий процентний дохід	2363194	5182760	8486073	2819566	3303313	6122879
Комісійні доходи	3307908	5960222	5473957	2652314	-486265	2166049
Комісійні витрати	1561362	3061351	4868503	1499989	1807152	3307141
Прибуток/(збиток)	637250	3072211	2402592	2434961	-669619	1765342

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності [25]

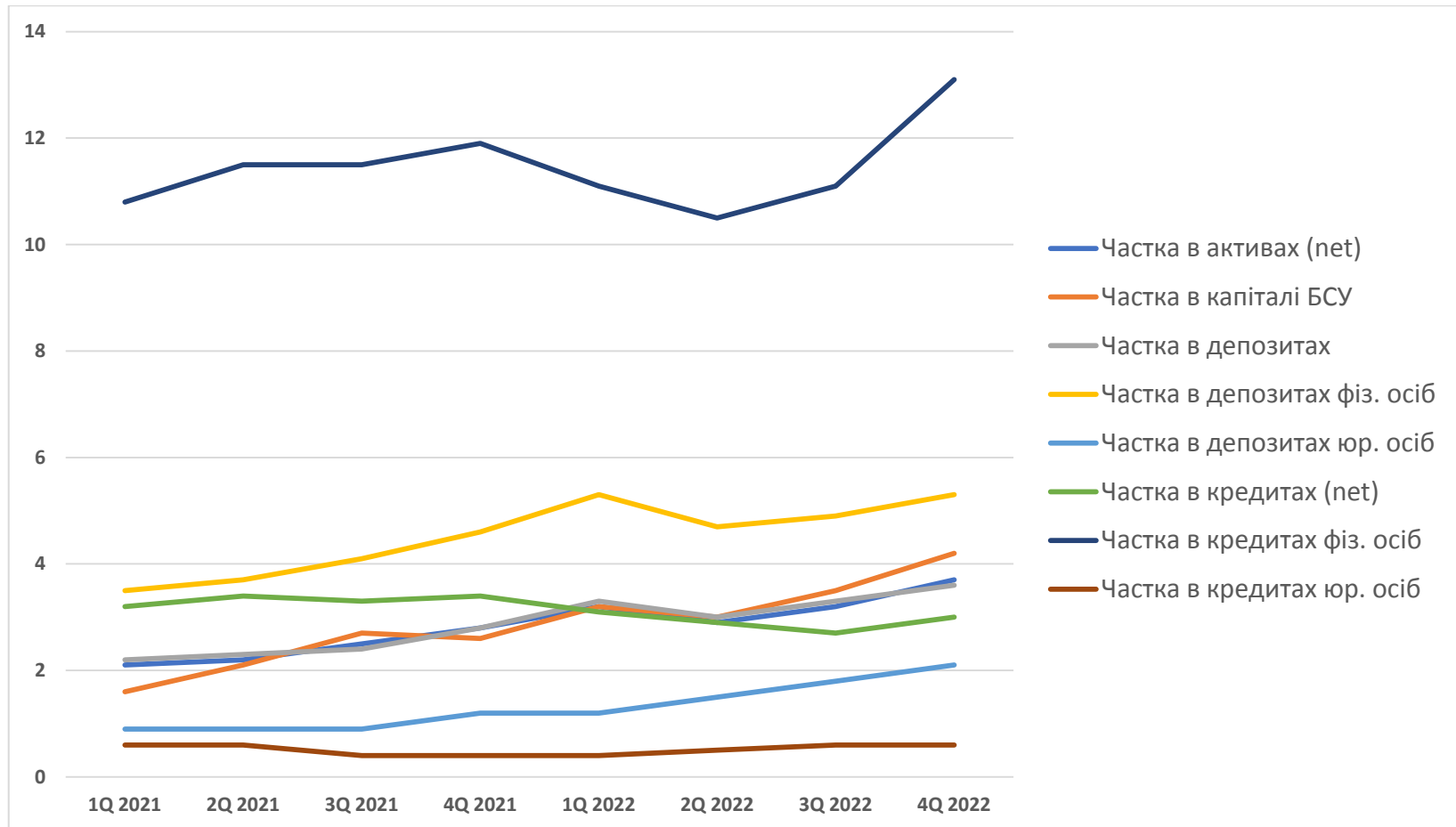

Рис. 2.4. Ринкова частка АТ УНІВЕРСАЛІ БАНК у 2021-2022 рр., %

Джерело: побудовано автором за даними [27]

Також у вересні 2023 року [26] було складено рейтинг найнадійніших банків України на базі офіційної статистики українських банків, наданої НБУ за участю експертів банківського ринку. В цілому, за усіма оціненими позиціями АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» зайняв 13 місце в рейтингу. При його складанні враховувалася здатність банку без затримки повернути депозити, якщо у нього з'являться фінансові проблеми або проблеми погашення кредитів та зростання заборгованості клієнтів, а також рівень підтримки акціонерів та держави.

2.2. Аналіз фінансового стану банківської установи

Дані фінансової звітності є фундаментом для пошуку резервів банку для подальшого його розвитку і вдосконалення своєї діяльності, а також встановлення стабільності на ринку банківських послуг. Все це можливо досягти після проведення аналізу фінансового стану банку. Для того, щоб виявити кількісні показники рівня впливу факторів на зміни показників фінансового стану банку, необхідно використовувати такі методи аналізу: горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний, порівняльний аналіз, факторний аналіз [6].

Застосуємо розглянуті методи до аналізу майнового стану досліджуваної банківської установи – ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК». Аналіз майнового стану базується на дослідженні активу балансу установи. Горизонтальний аналіз активів банку здійснено у табл. 2.4, вертикальний – у табл. 2.5.

Таблиця 2.4

Горизонтальний аналіз активів банку

АКТИВИ	Досліджуваний період, рр., тис. грн.				Відхилення, тис. грн.				Відхилення, %			
	2019	2020	2021	2022	2020-2019	2021-2020	2022-2021	2022-2019	2020-2019	2021-2020	2022-2021	2022-2019
Грошові кошти та їх еквіваленти	2167422	4157895	6356498	19723002	1990473	2198603	13366504	17555580	91,8	52,9	210,3	810,0
Кредити та заборгованість банків		241954	233428	2929520	241954	-8526	2696092	2929520	X	-3,5	1155	X
Кредити та заборгованість клієнтів	9743128	16408875	26064068	17876206	6665747	9655193	-8187862	8133078	68,4	58,8	-31,4	83,5
Інвестиції в цінні папери	3598494	10689832	19647780	34349384	7091338	8957948	14701604	30750890	197,1	83,8	74,8	854,5
Похідні фінансові активи		44685	113500	313527	44685	68815	200027	313527	X	154,0	176,2	X
Інвестиційна нерухомість	22469	30162	29891	64881	7693	-271	34990	42412	34,2	-0,9	117,1	188,8
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	4060	4060	326	326	0	-3734	0	-3734	0,0	-92,0	0,0	-92,0
Відстрочений податковий актив	13172	12494	17294		-678	4800	-17294	-13172	-5,1	38,4	X	X
Основні засоби та нематеріальні активи	165707	161472	203379	225025	-4235	41907	21646	59318	-2,6	26,0	10,6	35,8
Інші активи	2001927	2154485	4861838	11058202	152558	2707353	6196364	9056275	7,6	125,7	127,4	452,4
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	79976	57302	59715	19159	-22674	2413	-40556	-60817	-28,4	4,2	-67,9	-76,0
Усього активів	17796355	33963216	57587717	86559232	16166861	23624501	28971515	68762877	90,8	69,6	50,3	386,4

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності [25]

Таблиця 2.5

Вертикальний аналіз активів банку

Показник	Досліджуваний період, тис. грн.				Частка, %				Відхилення, п.с.			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2020-2019	2021-2020	2022-2021	2022-2019
Грошові кошти та їх еквіваленти	2167422	4157895	6356498	19723002	12,2	12,2	11,0	22,8	0,1	-1,2	11,7	10,6
Кредити та заборгованість банків		241954	233428	2929520	0,0	0,7	0,4	3,4	0,7	-0,3	3,0	3,4
Кредити та заборгованість клієнтів	9743128	16408875	26064068	17876206	54,7	48,3	45,3	20,7	-6,4	-3,1	-24,6	-34,1
Інвестиції в цінні папери	3598494	10689832	19647780	34349384	20,2	31,5	34,1	39,7	11,3	2,6	5,6	19,5
Похідні фінансові активи		44685	113500	313527	0,0	0,1	0,2	0,4	0,1	0,1	0,2	0,4
Інвестиційна нерухомість	22469	30162	29891	64881	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	4060	4060	326	326	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Відстрочений податковий актив	13172	12494	17294		0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Основні засоби та нематеріальні активи	165707	161472	203379	225025	0,9	0,5	0,4	0,3	-0,5	-0,1	-0,1	-0,7
Інші активи	2001927	2154485	4861838	11058202	11,2	6,3	8,4	12,8	-4,9	2,1	4,3	1,5
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	79976	57302	59715	19159	0,4	0,2	0,1	0,0	-0,3	-0,1	-0,1	-0,4
Усього активів	17796355	33963216	57587717	86559232	100,0	100,0	100,0	100,0	X	X	X	X

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності [25]

За результатами горизонтального аналізу активів балансу банківської установи за період 2019-2022 рр. можна констатувати значний приріст активів на 68,7 млрд грн або на 386,4%, у т.ч. в більшому ступені за рахунок:

- приросту грошових коштів та їх еквівалентів на 17,5 млрд грн або 810%;
- збільшення інвестицій в цінні папери на 30,7 млрд грн або 854,5%;
- нарощування інших 9 млрд грн або на 452,4%.

Негативний вплив на вартість активів банківської установи здійснили наступні показники:

- зменшення величини необоротних активів, утримуваних для продажу, та активів групи вибуття на 60,8 млн грн або на 76%;
- скорочення дебіторської заборгованості щодо поточного податку на прибуток на 3,7 млн грн або на 92%.

Вплив інших показників на величину активів банківської установи є незначним або помірним.

Результати вертикального аналізу активів досліджуваного ПАТ “Універсал Банк” дозволяють зробити наступні висновки:

- найбільшу питому вагу структури активів банківської установи на кінець 2022 року займають інвестицій в цінні папери – 39,7%;
- суттєво за період аналізу підвищилася частка грошових коштів та їх еквівалентів у структурі активів банку з 12,2% до 22,8%;
- збільшилася частка кредитів та заборгованості банків до 3,4%;
- попри збільшення абсолютної величини кредитів та заборгованості клієнтів на 8,1 млрд грн (або на 83,5%) їх частка в активі балансу соротилася з 54,6% до 45,3%.

По інших показниках суттєвих структурних змін не спостерігалось.

Термін «ліквідність» походить від латинського “liquidus”, що в перекладі означає рідкий, текучий, тобто ліквідність характеризується легкістю реалізації, продажу, перетворення матеріальних цінностей та інших

активів у грошові кошти. Вітчизняні економісти пов'язують поняття ліквідності перш за все з виконанням зобов'язань банком за пасивом, а в зарубіжній банківській справі зосереджується увага не на причинах виникнення потреби в грошових коштах, а на постійному доступі до джерел ліквідності. Отже, ліквідність банку – це здатність банку забезпечити своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань, яка визначається збалансованістю між строками і сумами погашення розміщених активів та строками і сумами виконання зобов'язань банку, а також строками та сумами інших джерел і напрямів використання коштів (надання кредитів, інші витрати) [28, с. 165].

Всі розраховані показники ліквідності протягом 2020-2022 рр., окрім коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів, мають тенденцію до зниження (табл. 2.6). Не досягають нормативних значень такі показники як коефіцієнт миттєвої ліквідності (свідчить про відсутність можливості банку покрити короткострокові платежі за рахунок грошових коштів), коефіцієнт співвідношення високоліквідних активів до робочих активів банку (демонструє можливий ризик нестабільності банку в наступних періоді).

В межах нормативних значень знаходяться наступні показники: коефіцієнт загальної ліквідності (показує здатність банк покрити свої зобов'язання з операцій як у поточному періоду, так і в наступних), коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань (свідчить про забезпеченість дохідними активами банку всіх його зобов'язань).

Оглядову динаміку показників ліквідності банку наведено на рис. 2.5.

Аналіз показників ліквідності АТ «Універсал Банк» у 2020-2022 рр.

Показник	Рік			Відхилення	
	2020	2021	2022	2021-2020	2022-2021
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	0,14	0,13	0,06	-0,01	-0,07
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,08	1,13	1,12	0,05	-0,01
Коефіцієнт співвідношення високоліквідних активів до робочих активів банку	0,14	0,13	0,10	-0,01	-0,03
Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань	0,94	1,00	0,91	0,06	-0,10
Коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів	0,55	0,55	0,60	-0,01	0,05
Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань	0,14	0,13	0,06	-0,01	-0,07

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності [25]

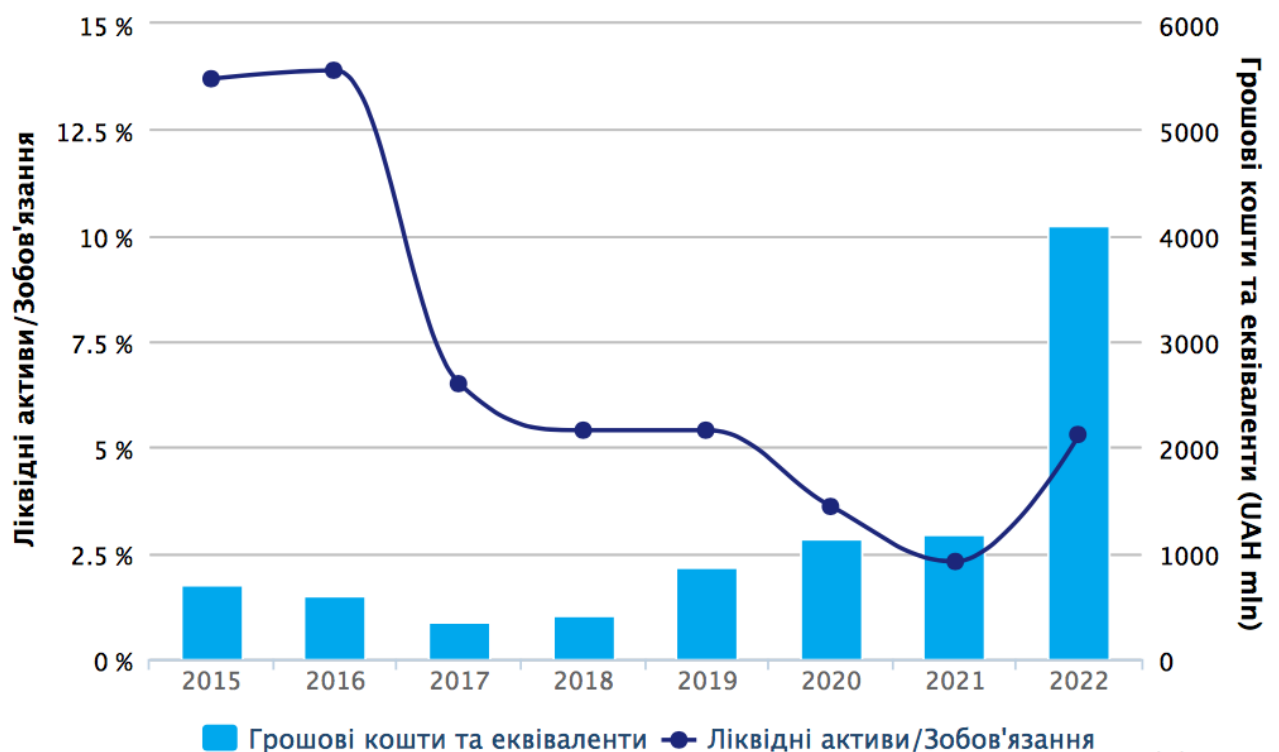

Рис. 2.5. Огляд показників ліквідності банку

Джерело: [27]

Світові та національні фінансові кризи засвідчили необхідність підвищення уваги до підтримки належного рівня стійкості комерційних банків, через які реалізуються певні державні програми та функції. Тому дослідження сутності, механізмів та методології удосконалення управління фінансовою стійкістю банків є досить актуальним питанням. Фінансова стійкість банків є об'єктом постійної уваги спеціалізованих державних і суспільних інститутів переважної більшості країн. Особливу актуальність дана характеристика банку набуває в стресових ситуаціях, коли під час збурень зовнішнього середовища кредитна організація може не повернутися до рівноважного стану, що може призвести до втрати нею платоспроможності і банкрутству [29, с. 14].

Результати аналізу фінансової стійкості АТ «УНІВЕРСАЛ БАНКУ» за період 2020-2022 рр. наведено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

**Аналіз показників фінансової стійкості АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» з
період 2020-2022 рр.**

Показник	Період аналізу, рр.			Відхилення	
	2020	2021	2022	2021-2020	2022-2021
Коефіцієнт надійності	0,08	0,13	0,12	0,05	-0,01
Коефіцієнт фінансового важеля	11,77	7,56	8,40	-4,21	0,84
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів- достатність капіталу	0,08	0,12	0,10	0,04	-0,02
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	0,07	0,03	0,03	-0,04	0,00
Коефіцієнт захищеності дохідних активів	-0,05	0,01	0,07	0,06	0,07
Коефіцієнт мультиплікатора статутного капіталу	9,17	13,70	20,60	4,53	6,89

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності [25]

Негативна динаміка за період аналізу спостерігається для коефіцієнта надійності та достатності капіталу, але значення цих показників знаходяться в межах нормативних значень. Коефіцієнт захищеності власного капіталу не набував нормативного значення протягом періоду аналізу, що свідчить про нездатність банку витримати фінансові ризики. Значення інших показників відповідає нормативним значенням і мають незначну динаміку покращення.

Існуючі підходи до оцінки фінансової стійкості банку базуються на використанні таких основних методів: інтегральний, коефіцієнтний, рейтинговий та експертний. Підхід же НБУ базується на порівнянні найбільш важливих характеристик банк з нормативним рівнем та віднесенні банку до тієї або іншої групи на основі експертної оцінки за критерієм відсутності негативних ознак [30]. Аналіз динаміки банківських нормативів наведено у табл. 2.8. Спостерігається впевнене збільшення нормативу мінімального розміру регулятивного капіталу (Н1) в 5 разів або на 11779,6 млн грн (рис. 2.6) за період 2021-2024 рр. Розмір Н1 відповідає законодавчо встановленій величини і значно її перевищує.

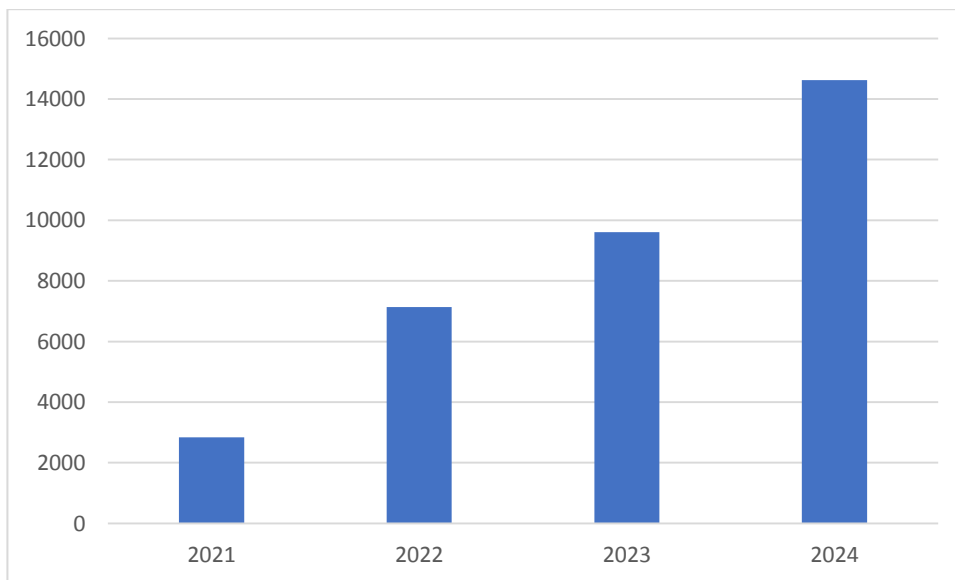

Рис. 2.6. Динаміка нормативу мінімального розміру регулятивного капіталу (Н1) станом на початок року АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», млн. грн.

Порівняння значень нормативів для АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» з показниками всієї банківської системи України підтверджує логічність виведення його в розряд системно важливих банків України. Так, динаміку Н2 наведено на рис. 2.7. Станом на початок 2024 року Н2 демонструє позитивну динаміку до збільшення (в 1,6 рази) порівняно з початком 2021 року, відповідає мінімально необхідному значенню (не менше 10%) та перевищує значення в середньому по всій банківській системі України.

Таблиця 2.8

Динаміки банківських нормативів АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»

Показник	Станом на 1 січня – УНІВЕРСАЛ БАНК				Станом на 1 січня – банківська система України	Відхилення			
	2021	2022	2023	2024	2024	2022/2021	2023/2022	2024/2023	2024/2021
норматив Н1, млн грн	2838,74	7133,821	9603,454	14618,352	258341	4295,081	2469,633	5014,898	11779,612
норматив Н2	15,22	15,09	25,52	24,97	21,07	-0,13	10,43	-0,55	9,75
норматив Н3	10,42	7,55	17,32	14,33	12,24	-2,87	9,77	-2,99	3,91
норматив Н6	106,26	112,87	X	X	X	6,61	X	X	X
норматив Н7	11,52	11,74	14,79	12,75	15,53	0,22	3,05	-2,04	1,23
норматив Н8	33,61	21,26	65,72	68,72	63,13	-12,35	44,46	3	35,11
норматив Н9	13,81	5,09	1,85	1,11	1,08	-8,72	-3,24	-0,74	-12,7
норматив Н11	0	0	0	0	0	0	0	0	0
норматив Н12	0	0	0	0	0,01	0	0	0	0
норматив Л13-1	1,8042	0,3851	0,9026	0,3333	X	-1,4191	0,5175	-0,5693	-1,4709
норматив Л13-2	0,0754	0,1301	0	1,9628	X	0,0547	-0,1301	1,9628	1,8874
LCR _{вв}	252,2949	311,9346	540,4163	379,2404	X	59,6397	228,4817	-161,1759	126,9455
LCR _{ів}	250,0401	376,4571	741,2126	555,7972	X	126,417	364,7555	-185,4154	305,7571
NSFR		115,117	195,54	188,28	X	X	80,423	-7,26	188,28

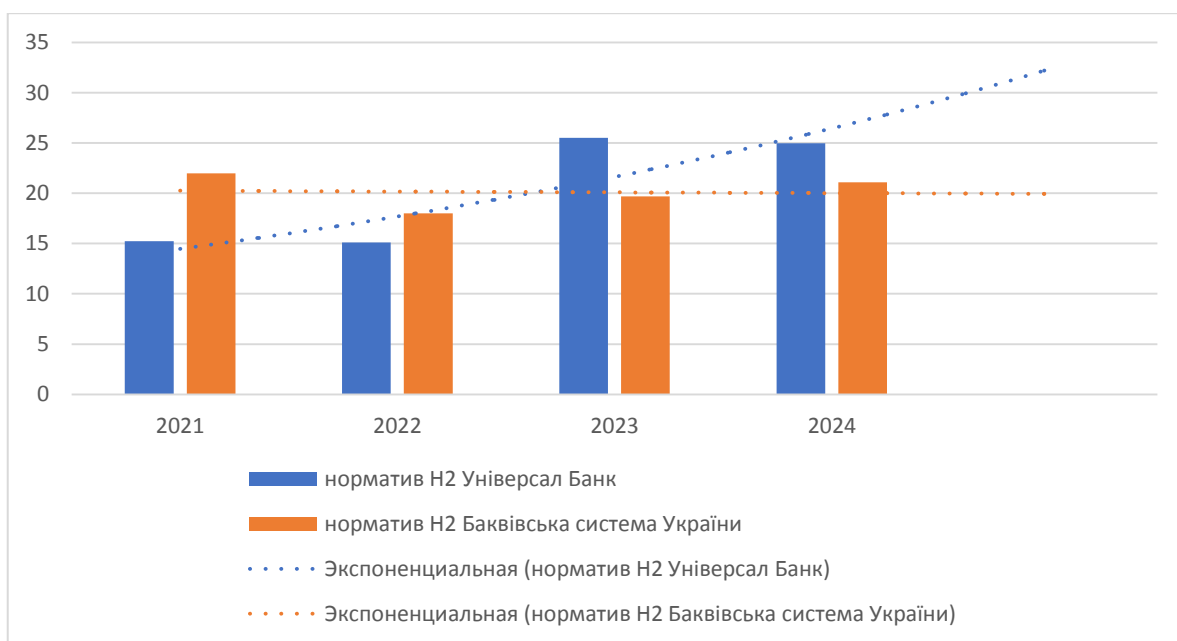

Рис. 2.7. Динаміка нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2) АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» в порівнянні з банківською системою України за період 2021-2024 рр. станом на початок року

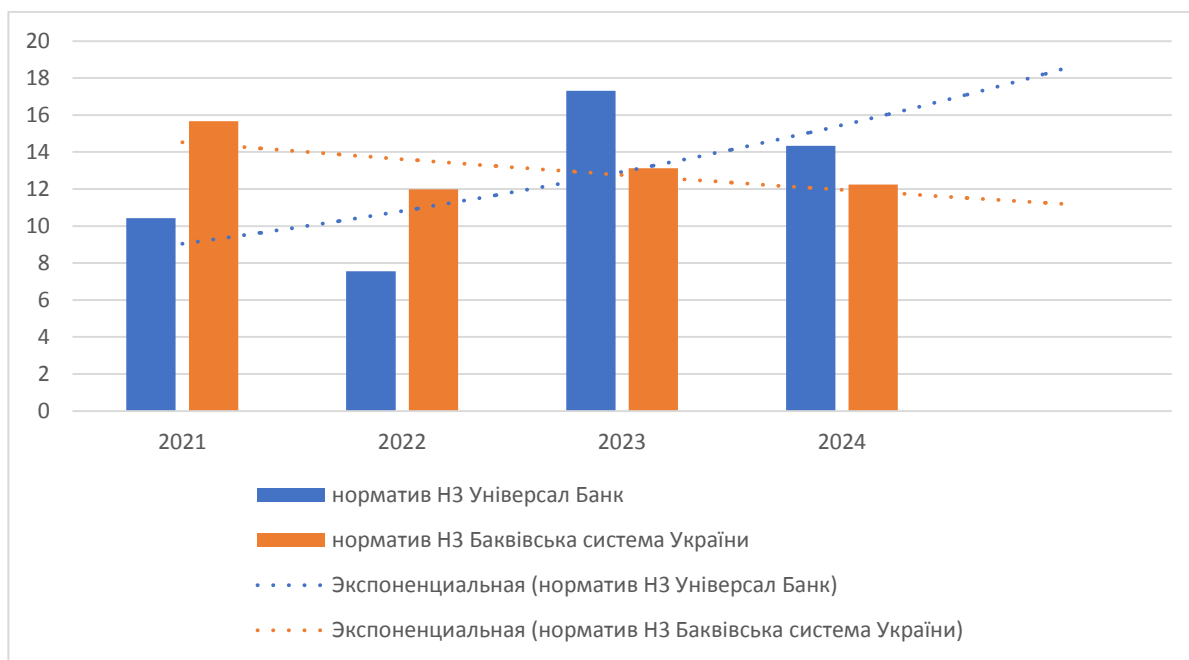

Рис. 2.8. Динаміка нормативу достатності основного капіталу (Н3) АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» в порівнянні з банківською системою України за період 2021-2024 рр. станом на початок року

Розрахунок нормативу Н6 протягом 2023-2024 рр. не здійснюється. Станом на початок 2021-2022 рр. його значення відповідає нормативному (більше 60%) і значно його перевищує 106,26 та 112,87 відповідно.

Динаміку нормативу норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» в порівнянні з банківською системою України за період 2021-2024 рр. станом на початок року наведено на рис. 2.9. Станом на початок 2023 року порівняно з 2021-2022 рр. норматив Н7 впевнено демонструє негативне зростання, але знаходиться в нормативних значеннях (не перевищує 25%). Станом на 1 січня 2024 року відбулося позитивне зниження Н7, що свідчить про зменшення розміру кредитного ризику на одного контрагента. Протягом всього періоду аналізу Н7 АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» мав значно менше значення ніж в цілому по банківській системі України, що є позитивним моментом.

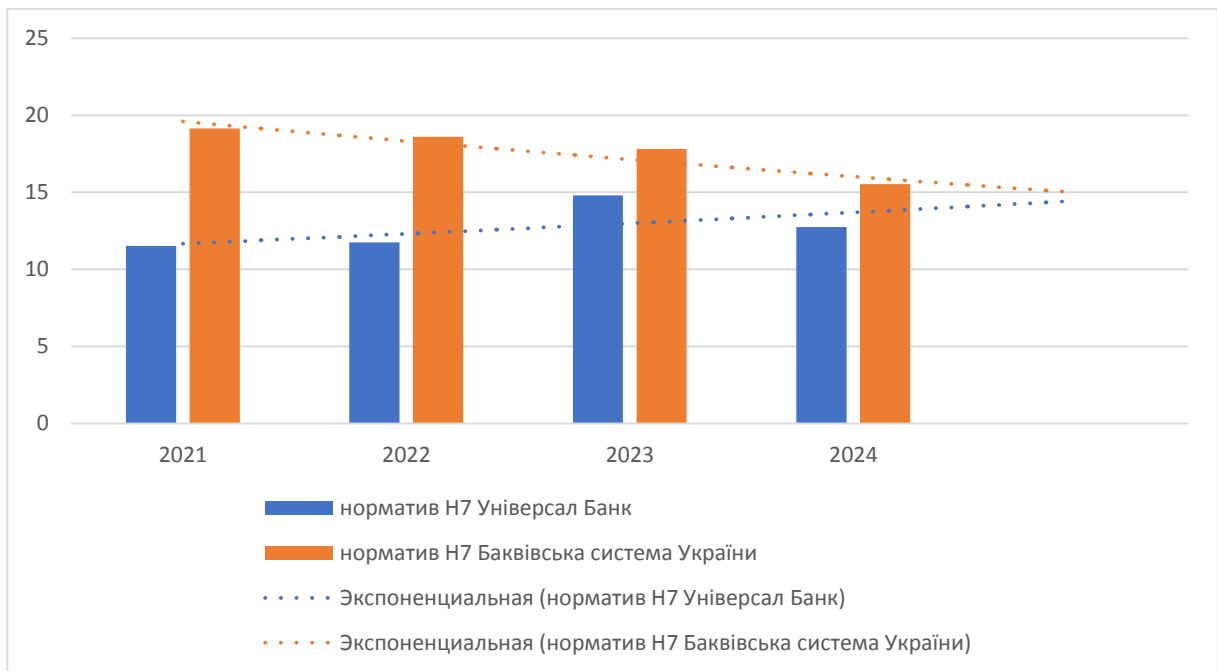

Рис. 2.9. Динаміка нормативу максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» в порівнянні з банківською системою України за період 2021-2024 рр. станом на початок року

Спостерігається негативна тенденція збільшення нормативу великих кредитних ризиків (Н8) для АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» (рис. 2.10) протягом періоду аналізу. Проте, такі значення не порушують встановлені нормативи НБУ для банківських установ. Станом на початок 2024 року норматив великих кредитних ризиків для АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» негативно перевищує значення в цілому по всій банківській системі України.

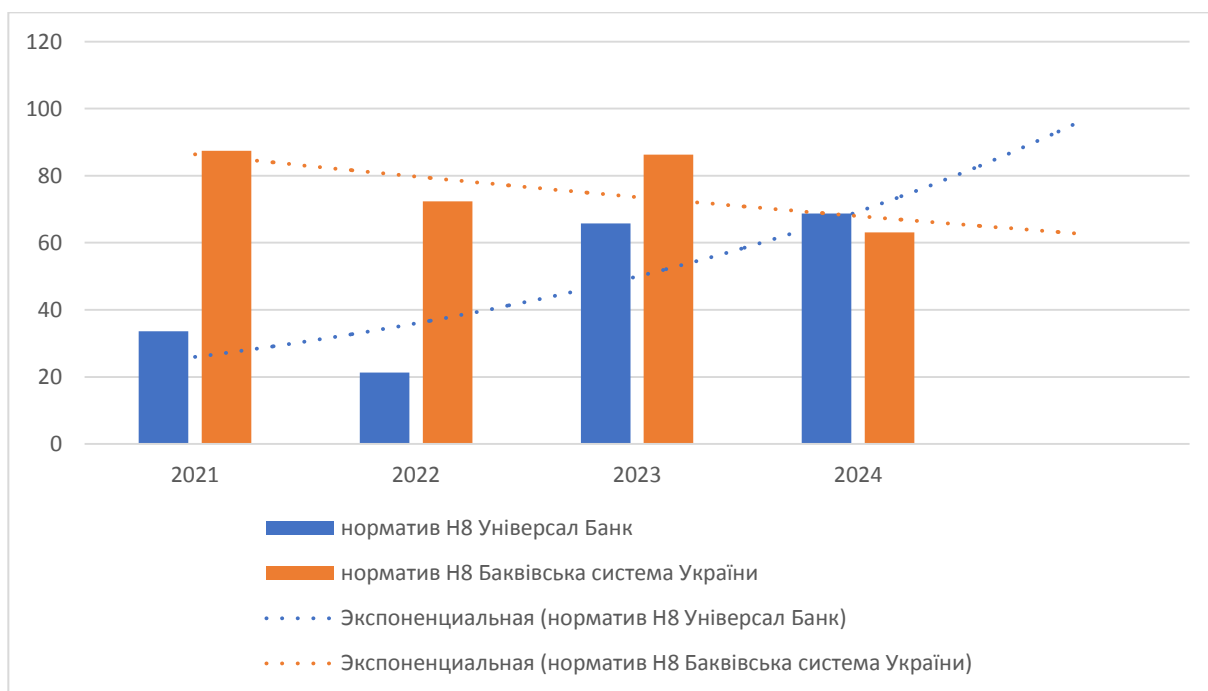

Рис.

2.10. Динаміка нормативу великих кредитних ризиків (Н8) АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» в порівнянні з банківською системою України за період 2021-2024 рр. станом на початок року

Динаміка нормативу максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9) для АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» (рис. 2.11) можна оцінити як позитивне зниження майже у 12,5 разів в рамках встановлених НБУ значень. Проте, порівняно з показниками всієї банківської

системою України за період 2021-2024 рр. станом на початок року значення Н9 для АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» їх перевищує.

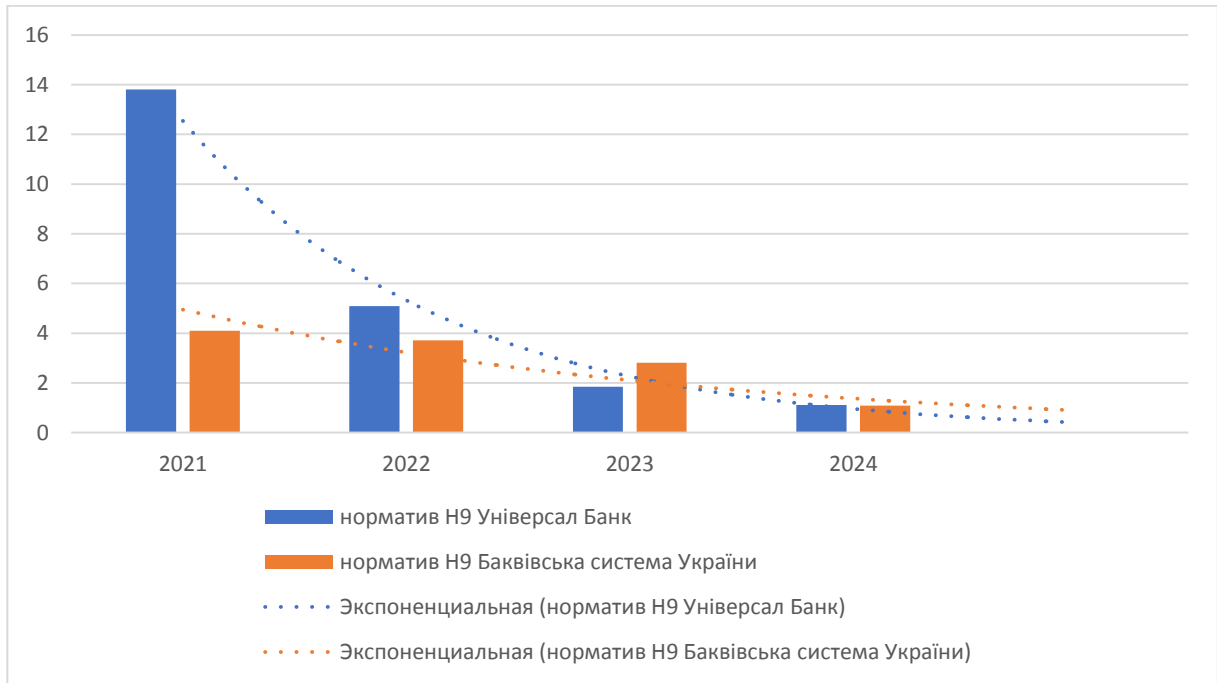

Рис. 2.11. Динаміка нормативу максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9) АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» в порівнянні з банківською системою України за період 2021-2024 рр. станом на початок року

Всі інші банківські нормативи (норматив Н11, норматив Н12, норматив Л13-1, норматив Л13-2, LCR_{вв}, LCR_{ів}, NSFR) для АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» не порушують встановленні НБУ значення та мають позитивні динаміки.

Відповідно до розрахунку показника Bank_FinScore (скорингового індексу фінансової надійності банку), запропонованого аналітичним відділом YouControl, що базується на 25 індикаторах, АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» відноситься до другої групи (В) із значенням FinScore на рівні 2,42 по результатах розрахунків станом на кінець третього кварталу 2023 року.

Динаміку показника FinScore для АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» наведено на рис. 2.12 [31].

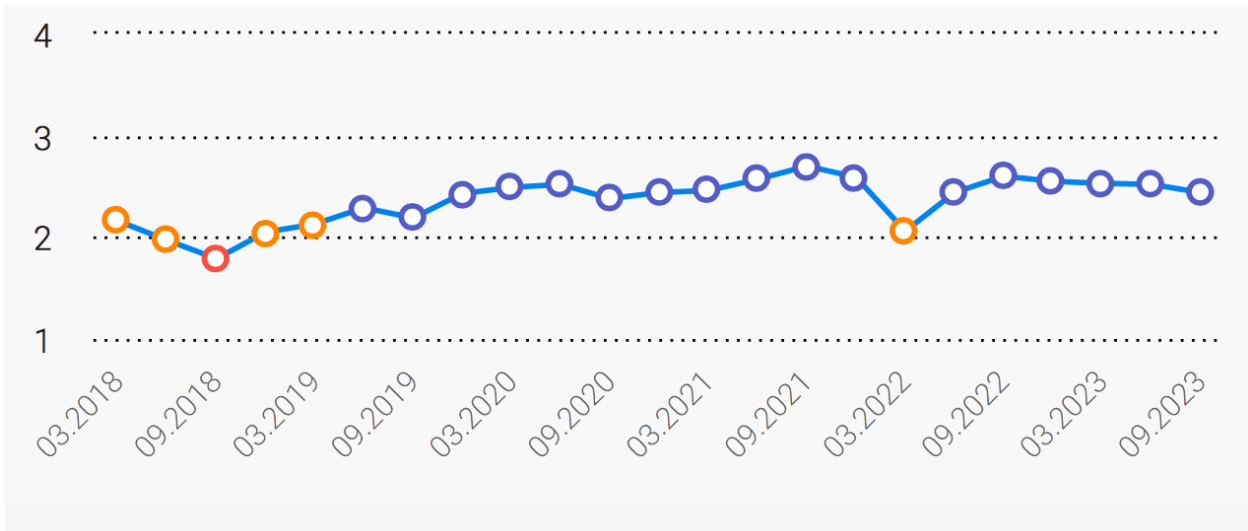

Рис. 2.12. Динаміка показника FinScore від YouControl для АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»

Джерело: [31]

Ймовірність несприятливих фінансових наслідків для АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» визначається як помірна, а фінансова стійкість має достатній рівень. В цілому, значення індексу Bank_FinScore може змінюватися у діапазоні від 1 (мінімальна фінансова надійність) до 4 (максимальна фінансова надійність) в залежності від значень нормативів та фінансових індикаторів банку.

2.3. Аналіз ймовірності розвитку кризових явищ

Для діагностики банкрутства у світі сьогодні використовується моделі, що побудовані на основі фінансових коефіцієнтів, найбільш відомими з яких є такі: дво- та п'ятифакторні моделі Е. Альтмана, дискримінантна модель Р. Ліса, тест

Р. Таффлера, коефіцієнт У. Бівера, показник діагностики платоспроможності Ж. Конана й М. Гольдера, модель Г. Спрінгейта, дискримінантна модель О. Терещенка, модель Р. Сайфулліна – Г. Кадикова тощо. Порівняльний аналіз моделей прогнозування банкрутства, які найчастіше використовують для оцінки ризику банкрутства банківських структур у світі наведено в табл. 2.9. Такий аналіз показав, що побудова багатофакторних моделей для української економіки досі залишається проблемною через нестабільність і недосконалість нормативно-законодавчої бази та відсутність урахування багатьох факторів, що впливають на фінансову стійкість банків [32, с. 154].

У роботі [33] автором було здійснено висновки щодо показників, які відрізняються залежно від того, чи віднесено банк до неплатоспроможних. Так:

- 1) частка високоліквідних активів у загальних є значно меншою для неплатоспроможних банків, що свідчить про підвищений ризик їхніх активів;
- 2) кошти банків у структурі зобов'язань неплатоспроможних фінансових інститутів займають незначну питому вагу, інші банки є більш інформованими стосовно фінансового стану контрагентів, тому уникають вкладання коштів у фінансово нестійкі установи;
- 3) частка депозитів та кредитів в іноземній валюті в структурі банківських операцій є вищою для неплатоспроможних банків;
- 4) рівень ліквідних активів для покриття зобов'язань у платоспроможних банків є вищим;
- 5) обсяги збитків та резервів за активними операціями у неплатоспроможних банків є катастрофічними, а спред та чиста процентна маржа здебільшого є від'ємними.

Результати застосування розглянутих моделей для АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» наведено у табл. 2.10.

Таблиця 2.9

Порівняльна характеристика моделей прогнозування банкрутства підприємства

Моделі	Переваги	Недоліки
1	2	3
Двофакторна модель Альтмана	Простота розрахунку; можливість застосування під час проведення зовнішнього аналізу на основі бухгалтерського балансу.	Неадекватність одержуваних прогнозів для українських підприємств; не розглядається вплив показників, що характеризують ефективність використання ресурсів, ділову та ринкову активність та ін.; не розглядається облік галузевої та регіональної специфіки функціонування суб'єктів економіки.
П'ятифакторна модель Альтмана	Простота й можливість застосування за наявності обмеженої інформації; порівнянність показників; можливість поділу аналізованих підприємств на потенційних банкрутів і не банкрутів; висока точність розрахунків.	Неможливість використання в українських умовах (не враховує українські особливості економіки); складність інтерпретації підсумкового значення; залежність точності розрахунків від вихідної інформації; обмеженість сфери застосування; заснована на застарілих даних; неврахування показників рентабельності.
Модель Таффлера	Спрощеність розрахунків та висока точність прогнозу ймовірності банкрутства компанії, що пов'язано зі значною кількістю проаналізованих компаній.	Обмеження сфери застосування (тільки для акціонерних товариств, акції яких активно торгуються на фондовому ринку); складність інтерпретації підсумкового значення; неможливість використання в українських умовах; залежність точності розрахунків від вихідної інформації; використання застарілих даних.
Модель Бівера	Використання показника рентабельності активів і винесення судження про терміни настання банкрутства підприємства.	Відсутність підсумкового коефіцієнта, складність інтерпретації підсумкового значення; залежність точності розрахунків від вихідної інформації; не враховує українські особливості економіки.
Модель Спрінгейта	Показує достатній рівень надійності прогнозу, точність близько 90%.	Створена для підприємств США і Канади з метою оцінювання; немає галузевої та регіональної диференціації Z-рахунку; між змін- ними спостеріг-гається досить висока кореляція; не підходить для економіки України.

Продовження табл. 2.9

1	2	3
Модель Ліса	Простота і швидкість розрахунків; доступність необхідних для розрахунків даних; можливість оцінити фінансовий стан та спрогнозувати банкрутство.	Не пристосована до українських підприємств; створювалася з урахуванням західних особливостей розвитку; неможливість застосування до малих підприємств; невідповідність методичних прийомів розрахунку показників фінансової звітності.
Модель Сайфуліна – Кадикова	Спрощеність розрахунків; зручність для коригування відносно локалізації підприємства й часу розгляду; врахування специфіки вітчизняної економіки та зручність у застосуванні; висока точність.	Не дозволяє оцінити причини потрапляння підприємства в зону неплатоспроможності; нормативний зміст коефіцієнтів, що використовуються для рейтингового оцінювання, не враховують галузевих особливостей підприємств; залежність результатів оцінювання від досвіду і кваліфікації аналітика; незбалансованість значень вагових коефіцієнтів; використання одного джерела інформації.
Модель Терещенка	Урахування специфіки діяльності суб'єктів; охоплення незначної кількості показників; доступність інформації, необхідних для розрахунку параметрів моделі.	Недостатній рівень обґрунтованості показників та їх нормативних значень; можливість застосування тільки для окремих підприємств; великий інтервал невизначеності.

Джерело: [32, 155]

Таблиця 2.10

Діагностика банкрутства банківської установи на прикладі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»

Показник	Період аналізу, рр.			Відхилення, +/-		
	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021	2022/2020
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7
Двофакторна модель Альтмана						
X1	1,08	1,13	1,12	0,05	-0,01	0,04
X2	11,77	7,57	8,40	-4,20	0,84	-3,37
Результат	-0,87	-1,16	-1,10	-0,30	0,06	-0,24
Висновок	ймовірність банкрутства менше 50% і зменшується в міру зменшення значення Z					
П'ятифакторна модель Альтмана						
X1	0,93	0,91	0,87	-0,02	-0,04	-0,06
X2	-0,07	0,01	0,02	0,08	0,02	0,10
X3	0,02	0,06	0,03	0,04	-0,02	0,01
X4	0,08	0,13	0,12	0,05	-0,01	0,03
X5	0,07	0,09	0,10	0,02	0,01	0,03
Результат	1,20	1,46	1,36	0,26	-0,10	0,16
Висновок	зона фінансового ризику					
Модель Спрінгейта						
A	0,93	0,91	0,87	-0,02	-0,04	-0,06
B	0,02	0,06	0,03	0,04	-0,02	0,01
C	0,02	0,07	0,04	0,04	-0,03	0,02
D	0,07	0,09	0,10	0,02	0,01	0,03
Результат	1,06	1,19	1,07	0,13	-0,13	0,00
Висновок	фінансова стійкість порушилась, але за умови переходу на антикризове управління банкрутство не загрожує					

Продовження табл. 2.10

<i>I</i>	2	3	4	5	6	7
Модель Таффлера і Тішоу						
A	0,02	0,07	0,04	0,04	-0,03	0,02
B	1,01	1,03	0,97	0,02	-0,06	-0,04
C	0,87	0,84	0,81	-0,04	-0,03	-0,06
D	0,07	0,09	0,10	0,02	0,01	0,03
Результат	0,31	0,34	0,31	0,02	-0,02	0,00
Висновок	ймовірність банкрутства дуже низька					
Модель Ліса						
A	0,93	0,91	0,87	-0,02	-0,04	-0,06
B	0,02	0,06	0,03	0,04	-0,02	0,01
C	-0,07	0,01	0,02	0,08	0,02	0,10
D	0,08	0,13	0,12	0,05	-0,01	0,03
Результат	0,06	0,06	0,06	0,02	0,01	0,03
Висновок	низька загроза банкрутства					
Модель Сайфуліна – Кадикова						
K1	0,01	0,03	-0,03	0,02	-0,06	-0,04
K2	1,06	1,09	1,07	0,02	-0,02	0,00
K3	0,07	0,09	0,10	0,02	0,01	0,03
K4	0,29	0,63	0,35	0,34	-0,29	0,06
K5	0,26	0,49	0,32	0,23	-0,17	0,06
Результат	0,52	0,95	0,54	0,43	-0,41	0,02
Висновок	фінансовий стан вважається незадовільним					

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності [25]

Моделі Альтмана (двофакторна), Таффлера і Тішоу, Лиса свідчать про низьку ймовірність банкрутства, п'ятифакторна модель Альтмана, Спрінгейта та Сайфуліна–Кадикова дозволяють зробити висновок про порушення фінансової стійкості, незадовільний фінансовий стан і, як наслідок, знаходження банку у зоні фінансового ризику. Такі висновки підтверджується попереднім фінансовим аналізом фінансової стійкості.

Отже, неоднозначні результати проведеного аналізу дозволяють зробити висновок про необхідність розробки методики діагностики банкрутства банків, яка б урахувала специфіку їх діяльності в Україні. Така модель повинна забезпечити зіставність результатів для різних банків, зменшити вплив суб'єктивних чинників. Перевірка на основі такої моделі доповнюватиме методику стрес-тестування банків. Також кожен банк повинен розробити власну модель прогнозування ймовірності банкрутства для вчасного реагування на зміни та здійснення ефективних превентивних заходів [33, с. 801]. Аналіз стану банків на основі цих методик повинен бути регулярним і враховувати вплив усіх чинників.

РОЗДІЛ 3

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

3.1. Проблематика наявності ризикової діяльності банківської установи

Ризиковою діяльністю у бізнесі та банківській сфері, зокрема, є дії суб'єкта господарювання за непрозорих, невизначених обставин. Так, у січні 2019 року НБУ ухвалив рішення про застосування до АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» заходу впливу у вигляді накладення штрафу в розмірі 14, 38 млн грн. Санкції винесено за результатами перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню поширення зброї масового знищення [34].

Підставою для ухвалення такого рішення було встановлення НБУ факту здійснення АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» ризикової діяльності у сфері фінансового моніторингу, а саме виявлення фактів проведення за період з 21.01.2016 до 06.06.2017 клієнтами Банку, зокрема дев'ятьма юридичними особами (далі – Група клієнтів банку), фінансових операцій з переказу коштів, характер та наслідки яких дають підстави вважати, що вони можуть бути пов'язані, зокрема, з легалізацією кримінальних доходів, конвертацією (переведенням) безготівкових коштів у готівку (обготівкування), у сумі близько 2,9 мільярда грн (рис. 3.1).

Зазначені фінансові операції проводились, зокрема, на підставі документів, які містять недостовірну інформацію або за відсутності в Банку будь-яких підтверджувальних документів, які свідчать про факт поставки товару/надання послуги та його обсяги. Грошові кошти за рахунками Групи клієнтів Банку після їхнього зарахування упродовж одного або декількох

найближчих днів перераховувались іншим юридичним особам, зокрема, з різним призначенням платежу, проте відмінним від призначення платежу, за яким такі грошові кошти надходили на рахунки Групи клієнтів Банку. Діяльність Групи клієнтів банку була переважно направлена на перерозподіл (маскування) фінансових потоків, отриманих від контрагентів за один вид товарів (послуг) для подальшого перерахування коштів іншим контрагентам за зовсім інші товари (послуги).

Крім того, щодо Групи клієнтів Банку наявні ознаки фіктивності [35]:

- незначний, якщо порівняти з обсягом коштів, що перераховуються ними на рахунки інших суб'єктів господарювання, статутний капітал;
- одна особа є власником та одночасно керівником підприємств;
- у клієнтів відсутні інші співробітники суб'єкта господарювання, крім керівника;
- період діяльності шести юридичних осіб з Групи клієнтів банку не перевищує одного року з дня їхньої державної реєстрації;
- адреса місцезнаходження сімох юридичних осіб з Групи клієнтів банку є місцем реєстрації значної кількості юридичних осіб;
- наявність однакових IP-адрес в окремих юридичних осіб з Групи клієнтів банку між собою та у їхніх контрагентів;
- зміни в установчих документах клієнта, зокрема пов'язані зі зміною його місцеперебування, основних видів діяльності, складу учасників та керівників (перед відкриттям рахунку або в процесі обслуговування в банку), відбувались у всіх учасників Групи клієнтів банку.

Рахунки більшості юридичних осіб із Групи клієнтів відкривались в одному відділенні Банку. Крім того, окремі клієнти Банку та їхні контрагенти фігурують у кримінальних провадженнях як підприємства, що мають ознаки фіктивності, та як учасники незаконної діяльності, пов'язаної із виведенням готівки, наданням послуг по мінімізації податкових зобов'язань та

конвертуванням грошових коштів, пособництві в ухиленні від сплати податків, незаконному виведенню безготівкових коштів.

Водночас Банком не здійснювався аналіз Групи клієнтів із врахуванням ознак їхньої пов'язаності. Як наслідок, при здійсненні відмови в обслуговуванні (зі значним запізненням) у зв'язку із проведенням схемних операцій одному клієнту з вищезгаданої групи, інші клієнти, які здійснювали схожі за суттю/змістом фінансові операції, продовжували обслуговуватись в Банку та рішення щодо відмови їм в обслуговуванні Банком ухвалювалося ще пізніше або не ухвалювалося взагалі.

Також Банк продовжував обслуговувати тих клієнтів, щодо яких було ухвалене рішення про припинення ділових відносин (цим клієнтам встановлено неприйнятно високий ризик), що свідчить про формальний підхід банку до виконання вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу. Так, упродовж близько місяця після ухвалення банком таких рішень клієнтами Банку проведені фінансові операції зі списання коштів з їхніх рахунків на загальну суму близько 266 млн грн.

Рис. 3.1. Алгоритм здійснення ризикової діяльності АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» [35]

Також НБУ у грудні 2023 року застосував до п'яти банків та вісімнадцяти небанківських фінансових установ заходи впливу за порушення у сфері фінмоніторингу та валютного законодавства, у т.ч.: для АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» [36]:

- 1) штраф у розмірі 10, 451 млн грн за порушення вимог;
- 2) письмове застереження за порушення відповідних вимог.

Суттєві порушення, здійсненні банком в період 2019-2023 рр., призвели до нарахування значних сум штрафів, що відповідним чином відбилося на фінансовому стані та стало негативною новиною на ринку банківських послуг. Дослідження народного рейтинг банку свідчить про необхідність покращення якості обслуговування та розширення переліку відділень (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Народний рейтинг АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» та Monobank

Переваги	Недоліки
Банк з хорошим сервісом, швидким і зручним зворотним зв'язком	Із картою Monobank неможливо потрапити до банкомата у вихідні.
Можливість відкрити дитячу картку та здійснювати батьківський контроль. Класний дизайн і всілякі фішки	Приховані комісії, умови і додаткові платежі зробили в підсумку вартість товару набагато вищою, ніж я очікувалося. Нараховування штрафів за несвоєчасне погашення кредиту.
Гарна служба підтримки –питання вирішуються максимально швидко	Закриття рахунку без пояснень причини, також перерахунок валютного депозиту у гривні за курсом банку без згоди клієнта.
Вигідний валютний курс	Блокування рахунку при зарахуванні грошей із-за кордону від родичів першої лінії споріднення виконавчим провадженням
Використання картки для розрахунків в мережі INTERNET	Проблеми зняти готівки з основної зарплатної картки за кордоном
Високі депозитні ставки	Видача валюти старих зразків, які надалі важко обміняти/продати
Завжди ввічливий персонал	Недостатня кількість відділень
Відсутність складнощів стосовно нетипових операцій та/або необхідності фотоідентифікації особистості	Блокування карток без пояснень і розірвання договорів
Зручний мобільний банкінг	Невиконання постанови НБУ про надання ліміту в 12.5 тис. гривень на тиждень. Як наслідок – блокування карти на видачу готівки

Джерело: складено автором на основі [37]

3.2. Вдосконалення існуючих методів комплексної оцінки фінансового стану банківської установи

Узагальнюючою комплексною характеристикою фінансово-економічної діяльності банку та якості його системи управління є фінансовий стан банківської установи [38]. Автором роботи [39, с. 212] для узагальнюючої комплексної оцінки фінансової стійкості банку пропонується використати метод середньої геометричної та динамічних середніх значень обраних коефіцієнтів для розрахунку. Він базується на визначенні коефіцієнтів за окремими показниками, коли 1,5 вважається найвище значення даного індикатора. Отже, для розрахунку показника фінансової стійкості банківської системи можна використовувати наступну формулу (3.1):

$$Ifs = \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n \frac{K_i}{X_i}} \quad (3.1)$$

де Ifs – інтегральний показник фінансової стійкості банку;

K_i – значення i -го коефіцієнта для розрахунку;

X_i – динамічне середнє значення i -го коефіцієнта для розрахунку, що розраховується за формулою середньої хронологічної;

n – кількість коефіцієнтів для розрахунку.

Саме таку формулу і використано для побудови інтегрального показника фінансового стану банківської установи, але при цьому було змінено склад використовуваних показників для розрахунку, склад яких наведено в табл. 3.2.

Після формування масиву вхідної інформації для аналізу (табл.3.2), наступним етапом є розрахунок показників $\frac{K_i}{X_i}$, результати чого було наведено в табл. 3.3. Там же і наведено результат розрахунку інтегрального показника фінансової стійкості банку Ifs .

Таблиця 3.2

Вхідні показники комплексного оцінювання фінансового стану банку за інтегральним показником

	2020	2021	2022	Середня хронологічна
Капіталізація (%)				
Власний капітал / Активи	7,70	11,70	10,60	10,43
Статутний капітал / Активи	10,90	7,30	4,90	7,60
Достатність капіталу				
Норматив Н2	15,22	15,09	25,52	17,73
Норматив Н3	10,42	7,55	17,32	10,71
Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та залучених коштів	0,10	0,16	0,13	0,14
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	12,99	8,56	9,48	9,90
Коефіцієнт надійності	0,08	0,13	0,12	0,12
Фондування				
норматив Н7	11,52	11,74	14,79	12,45
Поточні депозити/Депозити	53,30	63,50	76,70	64,25
Депозити фізичних осіб/Зобов'язання	70,70	65,80	63,90	66,55
Кредити/Депозити	59,90	60,90	30,00	52,93
Коефіцієнт резервування кредитів	17,60	10,00	38,50	19,03
Прибутковість				
ROAA	2,50	6,70	3,30	4,80
ROAE	29,50	65,80	30,40	47,88
Чиста % маржа	10,50	12,50	13,20	12,18
%Витрати/%Доходи	-40,50	26,60	15,60	7,08
Ліквідність (%)				
Ліквідні активи/Активи	3,30	2,00	4,80	3,03
Ліквідні активи/Залучені ресурси	4,10	2,70	5,90	3,85
Ліквідні активи/Зобов'язання	3,60	2,30	5,30	3,38

Таблиця 3.3

Проміжні розрахунки для визначення інтегрального показника комплексної оцінки фінансового стану банку

	2020	2021	2022	Середня хронологічна
Капіталізація (%)				
Власний капітал / Активи	0,74	1,12	1,02	10,43
Статутний капітал / Активи	1,43	0,96	0,64	7,60
Достатність капіталу				
Норматив Н2	0,86	0,85	1,44	17,73
Норматив Н3	0,97	0,70	1,62	10,71
Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та залучених коштів	0,71	1,16	0,97	0,14
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	1,31	0,87	0,96	9,90
Коефіцієнт надійності	0,72	1,14	1,01	0,12
Фондування				
норматив Н7	0,93	0,94	1,19	12,45
Поточні депозити/Депозити	0,83	0,99	1,19	64,25
Депозити фізичних осіб/Зобов'язання	1,06	0,99	0,96	66,55
Кредити/Депозити	1,13	1,15	0,57	52,93
Коефіцієнт резервування кредитів	0,93	0,53	2,02	19,03
Прибутковість				
ROAA	0,52	1,40	0,69	4,80
ROAE	0,62	1,37	0,63	47,88
Чиста % маржа	0,86	1,03	1,08	12,18
Ліквідність (%)				
Ліквідні активи/Активи	3,30	2,00	4,80	3,03
Ліквідні активи/Залучені ресурси	4,10	2,70	5,90	3,85
Ліквідні активи/Зобов'язання	3,60	2,30	5,30	3,38
Інтегральний показник Ifs	0,91	0,93	1,08	X

Для підтвердження отриманих розрахунків застосуємо також бальний метод для побудови рейтингової моделі оцінки фінансового стану банківської установи. Суть методичного підходу до її побудови полягає в послідовному визначенні показників, які аналізують фінансовий стан, і розробки їх бальної оцінки, що дозволяє розрахувати узагальнюючий показник – інтегральний індикатор фінансового стану [38]. За запропонованим О. В. Лисенком інтегральним індикатором фінансового стану здійснимо розрахунки для дослідженої банківської установи. При цьому, в розрахунок рейтингового індикатора було введено наступні показники:

- 1) капіталізації: Власний капітал / Активи; Статутний капітал / Активи;
- 2) достатності капіталу: норматив НЗ; коефіцієнт надійності;
- 3) фондування: Поточні депозити/Депозити; Депозити фізичних осіб/Зобов'язання; Кредити/Депозити;
- 4) ліквідності: Ліквідні активи/Активи; Ліквідні активи/Залучені ресурси; Ліквідні активи/Зобов'язання.

Таке оновлення складу показників дозволить врахувати рівень капіталізації та фондування банківської установи та враховує зміни в розрахунку показників ліквідності банків. Тобто, вхідними даними для здійснення комплексного оцінювання фінансового стану банківської установи виступають данні табл. 3.2.

Таким чином, для розрахунку рейтингового показника фінансового стану банківської установи було розширено перелік груп показників, запропонованих автором [38]. Кожна група коефіцієнтів включає від 3-х до 6-ти показників оцінки фінансового стану та ефективності діяльності банку, кожному з яких присвоюються граничні межі для визначення відповідної бальної оцінки діяльності банків за тим чи іншим напрямком. Чим вищий бал, тим більш ефективною та менш ризикованою є фінансово-економічна діяльність банків і тим кращим є їх фінансовий стан (табл. 3.4), де «5» – це

найвищий бал, а «0» – найнижчий.

Таблиця 3.4

Розрахунок рейтингового показника фінансового стану банківської установи на прикладі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»

Показник	2020	2021	2022
Капіталізація (%)			
Власний капітал / Активи	5	3	4
Статутний капітал / Активи	3	4	5
Середнє значення по групі	4	3,5	4,5
Достатність капіталу			
Норматив Н2	4	3	5
Норматив Н3	4	3	5
Власний капітал/Залучені кошти	3	5	4
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	3	5	4
Коефіцієнт надійності	3	5	4
Середнє значення по групі	3,4	4,2	4,4
Фондування			
норматив Н7	5	4	3
Поточні депозити/Депозити	3	4	5
Депозити фізосіб/Зобов'язання	5	4	3
Кредити/Депозити	4	3	5
Коефіцієнт резервування кредитів	4	3	5
Середнє значення по групі	4,2	3,6	4,2
Прибутковість			
ROAA	3	5	4
ROAE	3	5	4
Чиста % маржа	3	4	5
%Витрати/%Доходи	1	5	4
Середнє значення по групі	2,5	4,75	4,25
Ліквідність (%)			
Ліквідні активи/Активи	4	3	5
Ліквідні активи/Залучені ресурси	4	3	5
Ліквідні активи/Зобов'язання	4	3	5
Середнє значення по групі	4,00	3,00	5,00
Рейтинговий показник	18,10	19,05	22,35
Середнє значення за період	19,83		

Як свідчать результати розрахунків табл. 3.4, за останні 3 роки середнє значення рейтингового показника оцінки фінансового стану АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» становить 19,83.

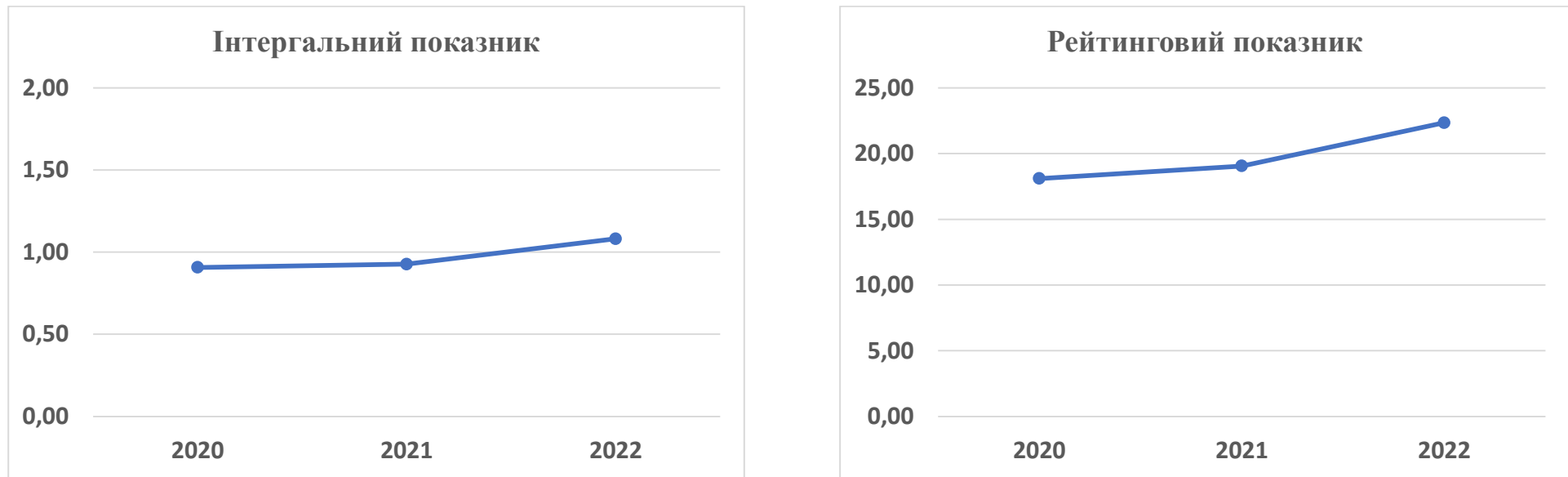

Рис. 3.2. Порівняння результатів розрахунків інтегрального та рейтингового показників комплексної оцінки фінансового стану банківської установи

Джерело: побудовано автором на основі розрахунків з табл. 3.1–3.3.

Це означає, що отримані значення, які вищі за 19,83, характеризують ефективну діяльність банківської установи при її стійкому фінансовому стані, що і спостерігається у 2022 році.

Результати порівняння значень запропонованих інтегрального та рейтингового показника наведено на рис. 3.2. Результати розрахунків свідчать про однакову динаміку зростання (покращення) фінансового стану АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» протягом періоду аналізу 2020-2022 рр.

Запропонована вдосконалена рейтингова оцінка фінансового стану банківської установи відрізняється прозорістю та чіткістю, що обмовлено використанням при її здійсненні лише публічної інформації. Введені в розрахунки нові показники дозволяють всебічно дослідити фінансовий стан банківської установи.

3.3. Впровадження таксономічного показника ефективності управління фінансовою стійкістю банківської установи

Наразі у світі відсутній єдиний підхід до оцінки фінансової стійкості та стабільності банківської системи, а існує ряд відповідних методів. Розглянемо декілька моделей, які застосовують на практиці при оцінюванні фінансової стабільності банківської системи. У міжнародній практиці широко використовують такі методи оцінки фінансової стабільності банківської системи, як [40, с. 28]:

- рейтингові системи (CAMELSO, PATROL, ORAP), що характеризуються комплексним характером оцінки, проте вони мають суб'єктивну складову та можливість рейтингування лише в реальному часі;
- статистичні моделі (FIMS, SAABA), що залучають до аналізу різноманітні бази даних та фактори впливу, проте за рахунок цього високі за

вартістю;

- система аналізу коефіцієнтів (BAKIS), яка забезпечує виокремлення загальних тенденцій, але вимагає проведення масштабного та різностороннього до-слідження;

- комплексні системи оцінки банківських ризиків (RATE, RAST), які враховують при оцінці різнопланові фактори впливу, проте не публікують результати для загального застосування [40, с. 28].

У загальному вигляді проблему впорядкування багатовимірних об'єктів або процесів щодо заданого нормативного вектора-еталона вирішує таксономія. На основі методу таксономії можливою є побудова узагальнюючої оцінки складного об'єкта або процесу [41]. Вихідними даними для побудови матриці відібрано показники, які найбільш істотно впливають на фінансову стійкість банківської установи та на основі яких буде розраховано таксономічний показник (табл. 3.5): рентабельність власного капіталу, відношення власного капіталу до чистих активів, коефіцієнт ліквідності, коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів, відношення статутного капіталу до власного капіталу, коефіцієнт мультиплікатора капіталу, коефіцієнт надійності, коефіцієнт співвідношення власного капіталу та залучених коштів.

Таксономічний аналіз дозволяє оцінити ефективність (неефективність) управління банківською діяльністю на основі розрахунку інтегрального показника як агрегованого узагальнення багатьох ознак. Таксономічна методика може застосовуватися з метою своєчасного реагування на зміну показників, що характеризують ефективність формування результату діяльності банківської установи [42, с. 84].

Під час розрахунку таксономічного показника ефективності управління фінансовою стійкістю банківської установи було використано наступну методику його побудови (рис. 3.3).

На першому етапі здійснюється формування матриці спостережень.

Елементи цієї матриці – це показники, виражені в спеціальних ознаках в одиницях виміру. Тому для проведення наступних розрахунків необхідна стандартизація, яка дозволить звести всю одиницю виміру до безрозмірної величини, тобто вирівняти значення ознак [41]. Результати розрахунків наведено у табл. 3.6.

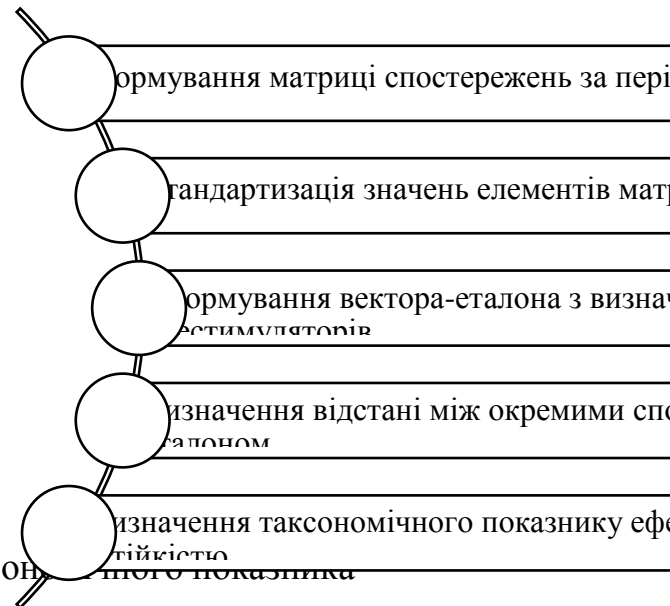

Рис. 3.3. Методика побудови таксономічного показника ефективності управління фінансовою стійкістю банківської установи за період з 4 кварталу 2012 по 2 квартал 2023 років

Джерело: побудовано автором на основі [40]–[42]

Далі всі змінні необхідно поділити на стимулятори (ті, що позитивно впливають) та дестимулятори (що гальмують розвиток). Поділ ознаки на стимулятори й дестимулятори – основа для побудови вектора-еталона [41]. Елементи цього вектора мають координати – див. табл. 3.7.

Наступним етапом визначення таксономічного показника є визначення відстані між окремими спостереженнями (періодами) і вектором-еталоном.

Динаміку таксономічного показника ефективності управління фінансовою стійкістю банківської установи за період з 4 кварталу 2012 по 2 квартал 2023 років наведено на рис. 3.4.

Таблиця 3.5

Матриця спостережень для аналізу

Період аналізу	Рентабельність власного капіталу, %	Відношення власного капіталу до чистих активів	Коефіцієнт ліквідності	Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів	Відношення статутного капіталу до власного капіталу	Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	Коефіцієнт надійності	Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та залучених коштів
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4 кв 2012	-45,42	0,09	1,07	0,09	1,94	11,67	1,33	0,19
1 кв 2013	3,53	0,10	1,25	0,09	1,87	10,80	1,39	0,20
2 кв 2013	3,90	0,09	2,16	0,08	1,89	12,29	1,37	0,19
3 кв 2013	3,89	0,08	1,24	0,07	1,88	13,45	1,37	0,17
4 кв 2013	0,73	0,09	1,07	0,08	2,13	12,01	1,22	0,17
1 кв 2014	-12,15	0,08	0,82	0,07	2,35	14,13	0,80	0,16
2 кв 2014	-13,40	0,08	0,49	0,07	2,40	13,45	0,73	0,15
3 кв 2014	-10,87	0,09	0,75	0,08	2,30	12,68	0,84	0,19
4 кв 2014	-79,59	0,10	1,52	0,09	1,98	10,64	1,87	0,20
1 кв 2015	-75,84	1,00	0,12	0,05	3,56	21,89	0,05	0,11
2 кв 2015	-46,88	1,00	0,11	0,06	2,96	16,31	0,07	0,15
3 кв 2015	-18,44	1,00	0,10	0,08	2,38	13,14	0,08	0,20
4 кв 2015	-304,08	1,00	0,14	0,11	1,78	8,78	0,13	0,20
1 кв 2016	4,47	1,00	0,17	0,12	1,59	8,12	0,14	0,24
2 кв 2016	4,08	1,00	0,19	0,13	1,60	7,80	0,15	0,24
3 кв 2016	16,49	1,00	0,18	0,16	3,68	6,40	0,19	0,29
4 кв 2016	9,85	1,00	0,14	0,15	3,97	6,51	0,18	0,18
1 кв 2017	6,61	1,00	0,14	0,18	3,60	5,65	0,21	0,22
2 кв 2017	10,50	1,00	0,16	0,18	3,47	5,48	0,22	0,23
3 кв 2017	12,07	1,00	0,07	0,18	3,41	5,51	0,22	0,23
4 кв 2017	10,66	1,00	0,06	0,15	3,34	6,71	0,18	0,18
1 кв 2018	2,53	1,00	0,08	0,17	3,27	5,78	0,21	0,22

продовження табл. 3.5

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
2 кв 2018	5,05	1,00	0,07	0,15	3,34	6,68	0,18	0,19
3 кв 2018	4,26	1,00	0,07	0,12	3,77	8,41	0,14	0,15
4 кв 2018	10,36	1,00	0,05	0,10	3,53	9,54	0,12	0,13
1 кв 2019	11,65	1,00	0,04	0,10	3,12	10,47	0,11	0,11
2 кв 2019	23,59	1,00	0,06	0,09	2,73	10,59	0,10	0,11
3 кв 2019	30,39	1,00	0,06	0,12	1,85	8,11	0,14	0,15
4 кв 2019	31,30	1,00	0,05	0,10	1,82	10,45	0,11	0,12
1 кв 2020	11,45	1,00	0,07	0,09	1,64	11,25	0,10	0,10
2 кв 2020	14,59	1,00	0,06	0,09	1,72	11,30	0,10	0,10
3 кв 2020	17,11	1,00	0,04	0,09	1,55	10,90	0,10	0,11
4 кв 2020	24,40	1,00	0,04	0,08	1,42	12,99	0,08	0,10
1 кв 2021	24,64	1,00	0,06	0,09	1,05	10,97	0,10	0,12
2 кв 2021	38,29	1,00	0,05	0,10	0,86	9,71	0,11	0,13
3 кв 2021	40,00	1,00	0,05	0,13	0,60	7,80	0,15	0,18
4 кв 2021	45,69	1,00	0,02	0,12	0,63	8,56	0,13	0,16
1 кв 2022	-1,68	1,00	0,04	0,10	0,64	9,55	0,12	0,13
2 кв 2022	3,61	1,00	0,05	0,12	0,61	8,43	0,13	0,14
3 кв 2022	11,74	1,00	0,07	0,11	0,56	9,31	0,12	0,13
4 кв 2022	26,44	1,00	0,05	0,11	0,46	9,48	0,12	0,13
1 кв 2023	8,18	1,00	0,12	0,11	0,42	8,83	0,13	0,14
2 кв 2023	14,16	1,00	0,13	0,12	0,38	8,39	0,14	0,14

Таблиця 3.6

Матриця стандартизованих даних для оцінки рівня фінансової стійкості

Період аналізу	Рентабельність власного капіталу, %	Відношення власного капіталу до чистих активів	Коефіцієнт ліквідності	Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів	Відношення статутного капіталу до власного капіталу	Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	Коефіцієнт надійності	Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та залучених коштів
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4 кв 2012	15,99	0,11	3,45	0,79	0,92	1,16	3,69	1,14
1 кв 2013	-1,24	0,12	4,03	0,85	0,89	1,08	3,86	1,19
2 кв 2013	-1,37	0,11	6,99	0,75	0,90	1,23	3,82	1,14
3 кв 2013	-1,37	0,10	3,99	0,68	0,90	1,34	3,82	1,03
4 кв 2013	-0,26	0,11	3,46	0,76	1,02	1,20	3,39	1,06
1 кв 2014	4,28	0,10	2,64	0,65	1,12	1,41	2,23	1,00
2 кв 2014	4,72	0,10	1,57	0,68	1,15	1,34	2,03	0,89
3 кв 2014	3,83	0,11	2,40	0,72	1,10	1,27	2,35	1,13
4 кв 2014	28,02	0,12	4,92	0,86	0,94	1,06	5,19	1,21
1 кв 2015	26,70	1,24	0,40	0,42	1,70	2,18	0,13	0,68
2 кв 2015	16,51	1,24	0,35	0,56	1,41	1,63	0,18	0,93
3 кв 2015	6,49	1,24	0,32	0,70	1,14	1,31	0,23	1,23
4 кв 2015	107,06	1,24	0,44	1,04	0,85	0,88	0,36	1,25
1 кв 2016	-1,57	1,24	0,55	1,13	0,76	0,81	0,39	1,45
2 кв 2016	-1,44	1,24	0,63	1,17	0,76	0,78	0,41	1,47
3 кв 2016	-5,81	1,24	0,59	1,43	1,76	0,64	0,52	1,78
4 кв 2016	-3,47	1,24	0,45	1,41	1,90	0,65	0,50	1,13
1 кв 2017	-2,33	1,24	0,46	1,62	1,72	0,56	0,60	1,32
2 кв 2017	-3,70	1,24	0,52	1,67	1,66	0,55	0,62	1,38
3 кв 2017	-4,25	1,24	0,21	1,66	1,63	0,55	0,62	1,38
4 кв 2017	-3,75	1,24	0,21	1,37	1,60	0,67	0,49	1,09
1 кв 2018	-0,89	1,24	0,27	1,59	1,56	0,58	0,58	1,31

продовження табл. 3.6

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2 кв 2018	-1,78	1,24	0,24	1,37	1,59	0,67	0,49	1,14
3 кв 2018	-1,50	1,23	0,24	1,09	1,80	0,84	0,38	0,89
4 кв 2018	-3,65	1,24	0,17	0,96	1,69	0,95	0,33	0,77
1 кв 2019	-4,10	1,23	0,14	0,88	1,49	1,04	0,29	0,68
2 кв 2019	-8,31	1,23	0,21	0,86	1,30	1,06	0,29	0,68
3 кв 2019	-10,70	1,24	0,21	1,13	0,88	0,81	0,39	0,92
4 кв 2019	-11,02	1,24	0,17	0,88	0,87	1,04	0,29	0,72
1 кв 2020	-4,03	1,24	0,22	0,81	0,78	1,12	0,27	0,63
2 кв 2020	-5,14	1,24	0,20	0,81	0,82	1,13	0,27	0,62
3 кв 2020	-6,02	1,24	0,13	0,84	0,74	1,09	0,28	0,65
4 кв 2020	-8,59	1,24	0,12	0,71	0,68	1,30	0,23	0,58
1 кв 2021	-8,68	1,24	0,18	0,84	0,50	1,09	0,28	0,71
2 кв 2021	-13,48	1,24	0,17	0,94	0,41	0,97	0,32	0,81
3 кв 2021	-14,08	1,24	0,16	1,18	0,29	0,78	0,41	1,08
4 кв 2021	-16,08	1,24	0,07	1,07	0,30	0,85	0,37	0,96
1 кв 2022	0,59	1,24	0,13	0,96	0,31	0,95	0,33	0,82
2 кв 2022	-1,27	1,24	0,16	1,09	0,29	0,84	0,37	0,87
3 кв 2022	-4,13	1,24	0,24	0,98	0,27	0,93	0,33	0,79
4 кв 2022	-9,31	1,24	0,17	0,97	0,22	0,95	0,33	0,80
1 кв 2023	-2,88	1,24	0,39	1,04	0,20	0,88	0,36	0,83
2 кв 2023	-4,99	1,24	0,43	1,09	0,18	0,84	0,38	0,87

Таблиця 3.7

Координати вектора-еталона

Показник	Рентабельність власного капіталу, %	Відношення власного капіталу до чистих активів	Коефіцієнт ліквідності	Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів	Відношення статутного капіталу до власного капіталу	Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	Коефіцієнт надійності	Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та залучених коштів
ознака	стимулятор	стимулятор	стимулятор	стимулятор	дестимулятор	стимулятор	стимулятор	стимулятор
вектор-еталон	45,68	1,00	2,16	0,18	0,38	21,89	1,87	0,29

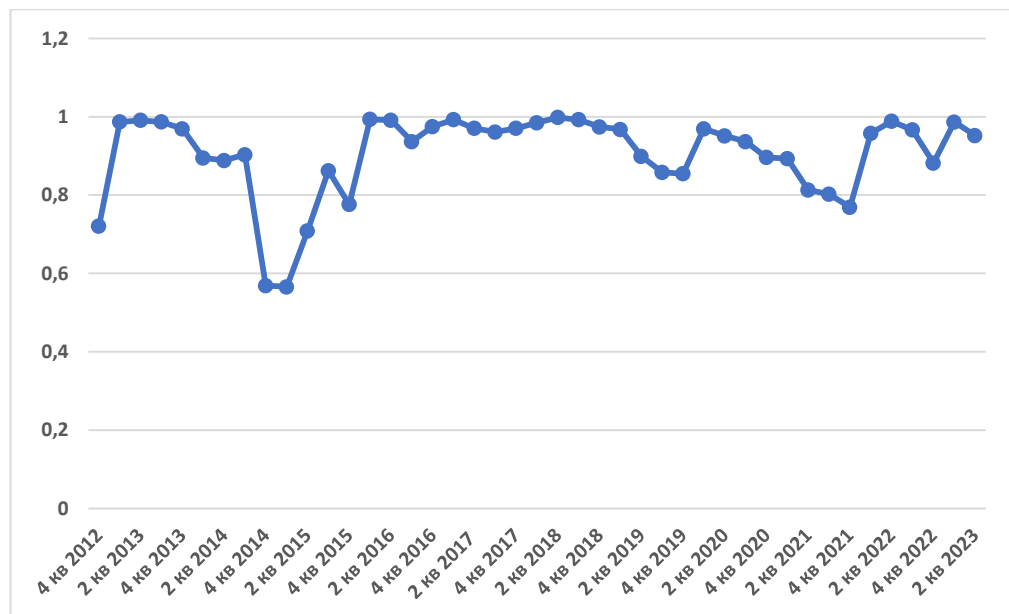

Рис. 3.4. Динаміка таксономічного показника ефективності управління фінансовою стійкістю банківської установи

Джерело: побудовано автором на основі розрахунків з табл. 3.5-5.7

Інтерпретація даного показника наступна: він приймає високі значення при більших значеннях стимуляторів і низькі значення – при малих значеннях стимуляторів [41].

Найгірша ситуація стосовно управління фінансовою стійкістю спостерігалася у 4 кв. 2014 р. – 1 кв. 2015 р. при значеннях показника на рівні 0,57. Також значна просадка спостерігалася у 4 кв. 2021 р. зі значенням таксономічного показника 0,77. Найбільш стабільним для банківської установи був період у п'ять років – починаючи з 1 кв. 2016 р. по 1 кв. 2021 р. з мінімальним значенням 0,85 у 4 кв. 2019 р. та максимальним значенням 0,998 у 2 кв. 2018 р. У якості висновку зазначимо, що коефіцієнт таксономії управління фінансовою стійкістю АТ «УНІВЕРСАЛБАНК» є нестабільним протягом усього періоду. Чим більш близький цей показник до 1, тим вищим є рівень ефективності управління фінансовою стійкістю досліджуваної банківською установою.

Запропонований показник має практичну значимість у випадку оцінки

показників, що входять до її складу; дає можливість отримати комплексну оцінку ефективності управління фінансовою стійкістю, виявити фактори, що спричиняють негативний та позитивний вплив на неї, та сформулювати шляхи підвищення рівня ефективності управління фінансовою стійкістю банку.

ВИСНОВКИ

Здійснивши комплексне оцінювання фінансового стану банківської установи на прикладі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», зробимо наступні узагальнюючі висновки.

1. Забезпечення стабільного фінансового стану вітчизняних банків – важлива та необхідна передумова зміцнення та розвитку банківської системи України. Від рівня розвитку банківської системи, її ресурсного потенціалу, надійності та належного рівня платоспроможності залежить забезпечення фінансовими ресурсами всіх галузей народного господарства. Саме тому важливим є своєчасне і періодичне здійснення комплексною оцінки фінансового стану банківських установ України.

2. Дотриманням банківськими установами економічних нормативів забезпечується стабільність банківської системи України та своєчасне виконання банками зобов'язань перед вкладниками. Також економічні нормативи є запобіжником неправильного розподілу ресурсів і втрат капіталу через притаманні банківській діяльності ризики. Окрім розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків у вітчизняній практиці під час аналізу фінансового стану банківських установ використовують систему певних фінансових коефіцієнтів, які характеризують прибутковість та ефективність діяльності банку.

3. Проблема здійснення комплексної оцінки фінансового стану банківської установи стає все більш актуальною. Для проведення такого аналізу необхідною є наявність відповідного дієвого інструментарію, до якого відносять узагальнюючі оцінки діяльності банку на основі рейтингів. При цьому визначальною є наявність єдиної системи аналітичних показників оцінки фінансового стану банків, яка дозволяє здійснювати всебічний комплексний

аналіз діяльності банківських установ за допомогою найбільш прийнятої системи коефіцієнтів, які повністю відповідають умовам функціонування банківських установ в Україні.

4. Дослідивши основні управлінські та економічні характеристики діяльності банку, з'ясовано, що об'єктом проведення комплексного аналізу було обрано АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», органами управління якого є Загальні збори акціонерів, Наглядова Рада та Правління. За результатами аналізу активів балансу банківської установи за період 2019-2022 рр. можна констатувати значний позитивний приріст активів на 68,7 млрд грн або на 386,4%. Найбільшу питому вагу структури активів банківської установи на кінець 2022 р. займають інвестицій в цінні папери – 39,7%. Також суттєво за період аналізу підвищилася частка грошових коштів та їх еквівалентів у структурі активів (з 12,2% до 22,8%).

5. Результати аналізу фінансової стійкості АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за період 2020-2022 рр. свідчать про негативну динаміку для коефіцієнта надійності та достатності капіталу, але значення цих показників знаходяться в межах нормативних значень. Всі розраховані показники ліквідності протягом 2020-2022 рр., окрім коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів, мають тенденцію до зниження. Ймовірність несприятливих фінансових наслідків для АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», оцінена за допомогою показника FinScore від YouControl, визначається як помірна, а фінансова стійкість має достатній рівень.

6. Діагностика банкрутства АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» показала: моделі Альтмана (двофакторна), Таффлера і Тішоу, Лиса свідчать про низьку ймовірність банкрутства, п'ятифакторна модель Альтмана, Спрінгейта та Сайфуліна–Кадикова – про порушення фінансової стійкості, незадовільний фінансовий стан і, як наслідок, знаходження банку у зоні фінансового ризику. Такі висновки підтверджується попереднім фінансовим аналізом фінансової

стійкості. Отже, неоднозначні результати проведеного аналізу дозволяють зробити висновок про необхідність розробки методики діагностики банкрутства банків, яка б ураховувала специфіку їх діяльності в Україні.

7. З'ясовано про суттєві порушення, здійсненні банком в період 2019-2023 рр., що призвело до нарахування значних сум штрафів і відповідним чином відбилося на фінансовому стані банку та стало негативною новиною на ринку банківських послуг. Дослідження народного рейтинг банку свідчить про необхідність покращення якості обслуговування та розширення переліку відділень.

8. Дослідження сучасних вітчизняних методик комплексного аналізу фінансового стану банку привело до необхідності їх покращення за рахунок введення в розрахунок інтегрального показника фінансового стану нових показників. Для підтвердження отриманих розрахунків було застосовано вдосконалений бальний метод для побудови рейтингової моделі оцінки фінансового стану банку. Результати розрахунків за обома методами свідчать про однакову динаміку покращення фінансового стану АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» протягом періоду аналізу 2020-2022 рр. Введені в розрахунки нові показники дозволяють всебічно дослідити фінансовий стан банківської установи.

9. На основі методу таксономії було побудовано узагальнюючий показник фінансової стійкості банку на прикладі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК». Найгірша ситуація стосовно управління фінансовою стійкістю спостерігалася у 4 кварталі 2014 р. – 1 кварталі 2015 р. при значеннях показника на рівні 0,57. Найбільш стабільним для банківської установи був період у п'ять років – починаючи з 1 кварталу 2016 р. по 1 квартал 2021 р. з мінімальним значенням 0,85 у 4 кварталі 2019 р. та максимальним значенням 0,998 у 2 кварталі 2018 р. Тобто, коефіцієнт таксономії управління фінансовою стійкістю АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» є нестабільним протягом всього періоду дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вінниченко О.В., Гудзь А.В. Фінансовий стан банку та методи його оцінки в Україні. *Вісник економіки транспорту і промисловості*, № 69. 2020. С. 217-228.
2. Клименко А.Г. Фінансовий аналіз: зміст, методи та вплив на прийняття управлінських рішень у банку. *ЛЮГОС. ONLINE. International scientific e-journal*, №16. 2020. URL: <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.16.27.html>. (дата звернення: 12.01.2024).
3. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності : навч. посіб. – К. : ЦУЛ, 2008. 486 с.
4. Лисенок, О. В. Теоретичний аналіз міжнародних систем оцінки фінансового стану банків. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу : міжнародний збірник наукових праць*, 1 (42). 2019. С. 42–47.
5. Семенча, І. Є., Письменний О. В. Фінансовий стан банку у розрізі реформування банківської системи України. *Економічний аналіз: зб. наук. праць*, Т. 27. № 2. 2017. С. 122-129.
6. Вольська С. П. Порівняльна характеристика методів оцінювання фінансової стійкості банку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні Науки*, №10(1). 2015. С. 178-181.
7. Руда О.Л. Банківський нагляд та його вплив на банківську систему України. *Агросвіт*. №5-6. 2022. С. 15–23.
8. Методика розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні : Рішення Правління НБУ від 15.12.2017 № 803-рш URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Method_15122017_803-rsh_economic_ratios.pdf?v=6. (дата звернення: 14.01.2024).

9. Національний банк скасував розрахунок банками нормативу короткострокової ліквідності. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-skasuvav-rozrahunok-bankami-normativu-korotkostrokovoyi-likvidnosti>. (дата звернення: 19.01.2024).

10. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України : Постанова Правління НБУ від 23.03.2022 № 59. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_23032022_59. (дата звернення: 05.01.2024).

11. Про затвердження Змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Правління НБУ від 17.11.2014 №723. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0723500-14#Text>. (дата звернення: 17.01.2024).

12. Варцаба В.І. оцінка фінансової стійкості банківської системи України та шляхи її зміцнення в умовах пандемії коронавірусу. *Науковий вісник Ужгородського Університету. №1(57)*. 2021. С. 107–113.

13. Тарасевич Н.В. Види та значення комплексної оцінки фінансового стану банку. *Вісник соціально-економічних досліджень, 4 (51)*. 2013. С. 361-365.

14. German Supervisory Authority. The BAKIS system. Internal presentation paper. December, 1997.

15. The Netherlands Bank. Risk Analysis as a tool of supervision. A short introduction. December, 1999.

16. Руська Р. В., Новосад І. Я. Моделювання та оцінка фінансових потоків у нестабільному економічному середовищі. Моделі сталого розвитку : кол. моногр. / за ред. О. М. Мартинюк. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2022. С. 345-373.

17. Бабкіна І. Досвід зарубіжних країн щодо рейтингової оцінки діяльності банків. *Вісник Національного банку, №12*. 2010. С. 31–33.

18. Методика фінансового скорингу банків від YouControl. URL:

<https://youcontrol.com.ua/contractor/financial-scoring/method-bank/>. (дата звернення: 11.01.2024).

19. Новий індекс Bank_FinScore для YouControl. URL: https://bankografo.com/noviy-indeks-bank_finscore-youcontrol.html. (дата звернення: 09.01.2024).

20. Універсал Банк (Universal Bank). – LB.ua. URL: https://lb.ua/file/company/3589_universal_bank_universal_bank.html. (дата звернення: 09.01.2024).

21. Універсал Банк. URL: <https://www.universalbank.com.ua/our-bank>. (дата звернення: 03.01.2024).

22. Банківські ліцензії. УНІВЕРСАЛ БАНК. – Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/files/Licences_bank/322001.pdf. (дата звернення: 22.01.2024).

23. Відомості про остаточних ключових учасників у структурі власності банку станом на 01 січня 2024 року АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “УНІВЕРСАЛ БАНК” – НБУ. URL: https://bank.gov.ua/files/Shareholders/322001/322001_20240101.pdf. (дата звернення: 04.01.2024).

24. Нагляд. АТ "УНІВЕРСАЛ БАНК". – НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/institutions/21133352>. (дата звернення: 06.01.2024).

25. Фінансова звітність АТ "УНІВЕРСАЛ БАНК". URL: <https://www.universalbank.com.ua/financial-reports>. (дата звернення: 02.12.2023).

26. Рейтинг надійних банків України 2024. URL: <https://forinsurer.com/rating-banks>. (дата звернення: 07.01.2024).

27. Портрет банку. Універсал Банк. URL: http://plus.bankografo.com/banks/universal.html#bk_public. (дата звернення: 05.01.2024).

28. Катаєва, С., Мрук, В. Модель оцінки ризику ліквідності банківської установи. *Сталий розвиток економіки*, (2 (43)). 2019. 165-173.

29. Катранжи Л.Л., Марина А.С. Удосконалення методології прогнозування і моніторингу окремих показників фінансової стійкості банківської установи. *Наукові праці ДонНТУ. Серія: «Економічна»*, №1(23)-2(24). 2021. С. 14-27.

30. Журавльова Т.О. Інтегральна модель оцінки фінансової стійкості банку на основі якості управління активами та пасивами 2018. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/19458/1/206-215.pdf>. (дата звернення: 27.01.2024)

31. Фінансовий скоринг банків України за 3 квартал 2023 року. URL: <https://youcontrol.com.ua/bank-finscore>. (дата звернення: 25.01.2024).

32. Гадецька З. М. Оцінка ризику банкрутства банків України сучасним методом штучних нейронних мереж. *Економіка та суспільство*, №20. 2019. С. 152–160.

33. Жердецька Л.В. Постирнак І.С. Розвиток моделей прогнозування банкрутства банків. *Глобальні та національні проблеми економіки*, №14. 2016. С. 796–801.

34. НБУ наказал три банка за проблеми с финмоном. – Financial Club. URL: <https://finclub.net/news/nbu-nakazal-tri-banka-za-problemy-s-finmonom.html>. (дата звернення: 06.01.2024).

35. Схема ризикової діяльності. – НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rishennya-schodo-zastosuvannya-zahodu-vplivu-do-at-universal-bank-skasovano-v-sudovomu-rogyadku>. (дата звернення: 09.01.2024).

36. Національний банк у грудні застосував до п'яти банків та вісімнадцяти небанківських фінансових установ заходи впливу за порушення у сфері фінмоніторингу та валютного законодавства. – НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-u-grudni-zastosuvav-do-pyati->

bankiv-ta-visimnadtsyati-nebankivskih-finansovih-ustanov-zahodi-vplivu-zaporushennya-u-sferi-finmonitoringu-ta-valyutnogo-zakonodavstva. (дата звернення: 10.01.2024).

37. Відгуки про УНІВЕРСАЛ БАНК. – МінФін. URL: <https://minfin.com.ua/ua/company/universal-bank/review/4/>. (дата звернення: 29.01.2024).

38. Лисенок, О. В. Інтегральна рейтингова модель оцінки фінансового стану банків. *Ефективна економіка* № 9, 2012. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2286>. (дата звернення: 09.01.2024).

39. Журавльова Т.О. Інтегральна модель оцінки фінансової стійкості банку на основі якості управління активами та пасивами. 2018. С. 206-215. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/19458/1/206-215.pdf>. (дата звернення: 17.01.2024).

40. Приказюк Н. Оцінка фінансової стабільності банківської системи України на основі комплексного індикатора та таксономічного показника з урахуванням FSI. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. № 2(219). 2022. С. 22-33. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2022/219-2/4>. (дата звернення: 19.01.2024).

41. Єрмакова Р. Р., Корнева Н.О. Управління фінансовими результатами АТ «Оператор газорозподільної системи «Миколаївгаз» на основі таксономічного аналізу. *Економіка та суспільство*, № 3. 2021. С. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-33>. (дата звернення: 22.01.2024)

42. Ганзюк С.М., Ганзюк К.І. Методичні аспекти використання інструментів таксономії при визначенні ефективності банківської діяльності. *Scientific Collection «InterConf», (91): with the Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference «Recent Scientific Investigation» (December 11-12, 2021)*. Oslo, Norway: Dagens næringsliv forlag, 2021. P. 81–84.

ДОДАТКИ

**Звіт про фінансовий стан АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»
на 31 грудня 2020 року**

(тис.грн.)

Найменування статті	Примітки	на 31 грудня 2020 року	на 31 грудня 2019 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	4 157 895	2 167 422
Кредити за заборгованість банків	7	241 954	-
Кредити та заборгованість клієнтів	8	16 408 875	9 743 128
Інвестиції в цінні папери	9	10 689 832	3 598 494
Похідні фінансові активи	35	44 685	-
Інвестиційна нерухомість	10	30 162	22 469
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	29	4 060	4 060
Відстрочений податковий актив	29	12 494	13 172
Основні засоби та нематеріальні активи	11	161 472	165 707
Інші активи	12, 13	2 154 485	2 001 927
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи при виб'язанні	14	57 302	79 976
Усього активів		33 963 216	17 796 355
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		2 298 635	64 552
Кошти клієнтів		27 379 911	14 339 616
Інші залучені кошти		270	475
Резерви за зобов'язаннями		101	15 142
Інші зобов'язання		1 624 745	1 673 510
Усього зобов'язань		31 303 662	16 093 295
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	21	3 702 672	3 102 672
Емісійні різниці	21	1 375 076	1 375 440
Незарєєстрований статутний капітал		-	300 000
Резервні та інші фонди банку		53 301	-
Резерви переоцінки	23	(1 642)	28 625
Нерозподілений прибуток / (непокритий збиток)		(2 469 853)	(3 103 677)
Усього власного капіталу		2 659 554	1 703 060
Усього зобов'язань та власного капіталу		33 963 216	17 796 355

Затверджено до випуску та підписано
«29» квітня 2021 року

Голова Пра

Старомінська І.О.

грудня 2020 року та за рік, що закінчилось

Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2020 рік

Найменування статті	Примітки	за 2020 рік	тис. н. за 2019 рік
Процентні доходи	24	3 970 573	2 206 754
Процентні витрати	24	(1 607 379)	(980 186)
Чистий процентний дохід/(Чисті процентні витрати)	24	2 363 194	1 226 568
Комісійні доходи	25	3 307 908	1 790 991
Комісійні витрати	25	(1 561 362)	(585 338)
Чистий прибуток/(збиток) від операцій із фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	28	95 330	(24 578)
Чистий прибуток/(збиток) від операцій із борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		11	80
Чистий прибуток/(збиток) від операцій із іноземною валютою		237 928	135 440
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки іноземної валюти		(69 921)	7 992
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		4 770	(372)
Доходи/(витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		-	(2 305)
Чистий збиток від зменшення корисності фінансових активів	7, 8, 9, 10, 13	(932 550)	(553 594)
Чистий збиток/(прибуток) від збільшення/(зменшення) резервів за зобов'язаннями	18	54	1 195
Чистий прибуток/(збиток) від припинення визнання фінансових активів, які обліковуються за амортизованою собівартістю		(6 023)	(412)
Інші операційні доходи	26	270 999	302 817
Витрати на виплати працівникам	27	(473 533)	(324 045)
Витрати зносу та амортизація	27	(55 896)	(50 472)
Інші адміністративні та операційні витрати	27	(2 495 214)	(1 390 952)
Прибуток/(збиток) до оподаткування		685 695	533 015
Витрати на податок на прибуток	29		
Прибуток/(збиток) за рік		685 695	533 015
ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД:			
СТАТТІ, ЩО НЕ БУДУТЬ РЕКЛАСИФІКОВАНІ В ПРИБУТОК ЧИ ЗБИТОК			
Зміни результатів переоцінки основних засобів	23	5 197	1 695
Інший сукупний дохід, що не буде рекласифікований у прибуток чи збиток	23	(678)	649
Інший сукупний дохід, що не буде рекласифікований у прибуток чи збиток після оподаткування		4 519	2 344
СТАТТІ, ЩО БУДУТЬ РЕКЛАСИФІКОВАНІ В ПРИБУТОК ЧИ ЗБИТОК			
Зміни результатів переоцінки боргових фінансових інструментів:	23	(33 356)	26 142
чиста зміна справедливої вартості		(36 015)	26 622
чиста зміна справедливої вартості, перенесена до складу прибутку чи збитку	23	2 659	(480)
Інший сукупний дохід, що не буде рекласифікований у прибуток чи збиток після оподаткування		(33 356)	26 142
Інший сукупний дохід після оподаткування		(28 837)	28 486
Усього сукупного доходу/(збитку) за рік		656 858	561 501
Прибуток/(збиток) на акцію від діяльності, що тиває, г н.	30	2,00	1,72
Чистий прибуток/ (збиток) на одну просту акцію, г н.	30	2,00	1,72

Затверджено до випуску та підписано
«29» квітня 2021 року

Голова Пр лі я
Головний бу

Старомінська І.О.
Мілюшко Т.В.

**Звіт про рух грошових коштів за прямим методом
АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»
за 2020 рік**

Найменування статті	Примітки	за 2020 рік	(тис. грн.) за 2019 рік
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Процентні доходи, що отримані	24	3 853 044	2 012 959
Процентні витрати, що сплачені	24	(1 570 019)	(959 706)
Комісійні доходи, що отримані	25	3 307 249	1 789 410
Комісійні витрати, що сплачені	25	(1 557 947)	(583 989)
Результат операцій з фінансовими інструментами, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	28	(4 025)	4 676
Результат операцій із фінансовими похідними інструментами	28	(13 480)	(29 254)
Результат операцій з іноземною валютою		237 928	135 440
Інші отримані операційні доходи	26	275 145	221 438
Виплати на утримання персоналу, сплачені	27	(457 484)	(317 452)
Інша адміністративні та операційні витрати, сплачені	27	(2 434 540)	(1 412 462)
Грошові кошти, отримані/(сплачені) від операційної діяльності до змін в операційних активах і зобов'язаннях		1 635 871	861 060
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та заборгованості банків	7	(238 860)	
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та заборгованості клієнтів	8	(7 060 767)	(5 540 990)
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів	12	(117 618)	(1 019 178)
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів	13	26 556	17 481
Чисте (збільшення)/зменшення необоротних активів, утримуваних для продажу	14	24 362	1 453
Чисте збільшення/(зменшення) коштів банків	15	2 195 043	64 542
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів	16	11 910 879	7 961 870
Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових зобов'язань	19	(263 029)	1 111 809
Чисте збільшення/(зменшення) інших зобов'язань	20	18 891	10 038
Чисті грошові кошти, що отримані/ (використані) від операційної діяльності		8 131 328	3 468 085
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Придбання інвестиційних цінних паперів у портфелі банку	9	(219 479 617)	(79 634 341)
Надходження від реалізації інвестиційних цінних паперів	9	212 589 051	76 875 023
Надходження від реалізації інвестиційної нерухомості	10	3 446	59 258
Придбання основних засобів	11	(23 152)	(39 724)
Надходження від реалізації основних засобів	11	366	23 325
Придбання нематеріальних активів	11	(9 333)	(12 379)
Чисті грошові кошти, що отримані/(використані) від інвестиційної діяльності		(6 919 239)	(2 728 838)
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Емісія простих акцій		299 635	300 000
Повернення інших залучених коштів	17	(203)	(94)
Чисті грошові кошти, що отримані/(використані) від фінансової діяльності		299 432	299 906
Вплив змін офіційного курсу Національного банку України на грошові кошти та їх еквіваленти		482 293	(208 235)
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		1 993 814	830 918
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	6	2 8 946	1 338 028
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	6	760	2 168 946

Затверджено до випуску та підписано

«29» квітня 2021 року

Голова Правління

Старомінська І.О.

Головий бухгалтер

Мілюшко Т.В.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УНІВЕРСАЛ БАНК»
Фінансова звітність на 31 грудня 2022 року та за рік, що закінчився на цю дату

**Звіт про фінансовий стан АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»
на 31 грудня 2022 року**

(тис.грн.)

Найменування статті	Примітки	на 31 грудня 2022 року	на 31 грудня 2021 року (перераховано)*	на 01 січня 2021 року (перераховано)*
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	19 723 002	6 356 498	4 157 895
Кредити та заборгованість банків	7	2 929 520	233 428	241 954
Кредити та заборгованість клієнтів	8	17 876 206	24 071 665	14 523 200
Інвестиції в цінні папери	9	34 349 384	19 647 780	10 689 832
Похідні фінансові активи	34	313 527	113 500	44 685
Інвестиційна нерухомість	10	64 881	29 891	30 162
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток		326	326	4 060
Відстрочений податковий актив	28	-	17 294	12 494
Основні засоби та нематеріальні активи	11	225 025	203 379	161 472
Інші активи	12, 13	11 058 202	6 854 241	4 040 160
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	14	19 159	59 715	57 302
Усього активів		86 559 232	57 587 717	33 963 216
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків	15	350 269	5 374 235	2 298 635
Кошти клієнтів	16	69 412 909	42 773 788	27 379 911
Похідні фінансові зобов'язання	34	-	166	-
Інші залучені кошти		-	-	270
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток		571 710	159 102	-
Відстрочені податкові зобов'язання	28	55 102	-	-
Резерви за зобов'язаннями	17	99 492	101	101
Інші зобов'язання	18, 19	6 865 950	2 556 018	1 624 745
Усього зобов'язань		77 355 432	50 863 410	31 303 662
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Статутний капітал	20	4 202 672	4 202 672	3 702 672
Емісійні різниці	20	1 912 465	1 912 465	1 375 076
Резервні та інші фонди банку	22	655 659	121 871	53 301
Резерви переоцінки	22	274 190	(46 489)	(1 642)
Нерозподілений прибуток / (непокритий збиток)		2 158 814	533 788	(2 469 853)
Усього власного капіталу		9 203 800	6 724 307	2 659 554
Усього зобов'язань та власного капіталу		86 559 232	57 587 717	33 963 216

*Інформацію щодо змін у порівняльній інформації представлено у Примітці 4.23

Затверджено до випуску та підписано
«25» травня 2023 року

Голова Правління

Старомінська І.О.

Головний бухгалтер

Мілошко Т.В.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УНІВЕРСАЛ БАНК»
Фінансова звітність на 31 грудня 2022 року та за рік, що закінчився на цю дату

Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2022 рік

Найменування статті	Примітки	за 2022 рік	(тис. грн.)
			за 2021 рік (перераховано)*
Процентні доходи, які розраховуються за ефективною процентною ставкою	23	10 054 626	7 056 128
Інші процентні доходи	23	687	605
Процентні витрати	23	(1 569 240)	(1 873 973)
Чистий процентний дохід	23	8 486 073	5 182 760
Комісійні доходи	24	4 247 158	4 487 361
Комісійні витрати	24	(4 868 503)	(3 061 351)
Чистий прибуток від операцій із фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	27	380 394	59 916
Чистий прибуток від операцій із борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		181	-
Чистий прибуток від операцій із іноземною валютою		4 790 134	412 627
Чистий прибуток від переоцінки іноземної валюти		53 935	3 097
Чистий прибуток від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	10	11 583	1 963
Чистий збиток від зменшення корисності за фінансовими інструментами	31	(6 191 905)	(802 090)
Чистий прибуток/(збиток) від припинення визнання фінансових активів, які обліковуються за амортизованою вартістю		8 396	(1 025)
Інші операційні доходи	25	923 891	792 270
Витрати на виплати працівникам	26	(920 573)	(658 656)
Витрати зносу та амортизація	26	(63 398)	(61 008)
Інші адміністративні та операційні витрати	26	(3 905 601)	(3 075 678)
Прибуток до оподаткування		2 951 765	3 280 186
Витрати на податок на прибуток	28	(792 951)	(207 975)
Прибуток за рік		2 158 814	3 072 211
ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД:			
СТАТТІ, ЩО НЕ БУДУТЬ РЕКЛАСИФІКОВАНІ В ПРИБУТОК ЧИ ЗБИТОК			
Зміни результатів переоцінки основних засобів	22	17 845	43
Податок на прибуток, що відноситься до змін у резерві переоцінки основних засобів	22	(3 212)	(8)
Інший сукупний дохід, що не буде рекласифікований у прибуток чи збиток після оподаткування		14 633	35
СТАТТІ, ЩО БУДУТЬ РЕКЛАСИФІКОВАНІ В ПРИБУТОК ЧИ ЗБИТОК			
Зміни результатів переоцінки боргових фінансових інструментів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22	359 062	(44 883)
Податок на прибуток, що відноситься до змін у резерві переоцінки боргових фінансових інструментів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22	(53 016)	-
Інший сукупний дохід, що буде рекласифікований у прибуток чи збиток після оподаткування		306 046	(44 883)
Інший сукупний дохід після оподаткування		320 679	(44 848)
Усього сукупного доходу за рік		2 479 493	3 027 363
Базовий та розбавлений прибуток на одну просту акцію, грн.	29	5,14	8,04

*Інформацію щодо змін у порівняльній інформації представлено у Примітці 4.23

Затверджено до випуску та підписано
«25» травня 2023 року

Голова Правління

Головний бухгалтер

Старомінська І.О.

Мілошко Т.В.

Цей звіт слід читати разом з примітками на сторінках 5 - 84, які є складовою частиною цієї фінансової звітності

2

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УНІВЕРСАЛ БАНК»
Фінансова звітність на 31 грудня 2022 року та за рік, що закінчився на цю дату
Звіт про рух грошових коштів за прямим методом
АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»
за 2022 рік

Найменування статті	Примітки	за 2022 рік	(тис. грн.) за 2021 рік (перераховано)*
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Процентні доходи, що отримані		10 360 263	6 818 615
Процентні витрати, що сплачені		(1 573 692)	(1 870 921)
Комісійні доходи, що отримані		5 469 194	5 956 603
Інші виплати в операційній діяльності		(903 294)	(1 383 426)
Комісійні витрати, що сплачені		(4 862 648)	(2 995 963)
Результат операцій з іноземною валютою		4 790 134	412 627
Результат операцій із фінансовими інструментами, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток		193 995	(12 604)
Інші отримані операційні доходи		910 397	724 940
Виплати на утримання персоналу, сплачені		(887 155)	(628 412)
Інша адміністративні та операційні витрати, сплачені		(3 879 177)	(2 958 588)
Податок на прибуток, сплачений		(364 174)	(49 948)
Грошові кошти, отримані від операційної діяльності до змін в операційних активах і зобов'язаннях		9 253 843	4 012 923
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та заборгованості банків		(2 610 998)	(43)
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та заборгованості клієнтів		665 175	(10 220 762)
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		(2 762 008)	(2 858 688)
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів		17 222	(6 391)
Чисте (збільшення)/зменшення необоротних активів, утримуваних для продажу		1 344	23 643
Чисте збільшення/(зменшення) коштів банків - кореспондентських рахунків та депозитів інших банків		(435 579)	318 601
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів		21 940 980	15 891 459
Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових зобов'язань		3 719 463	638 523
Чисте збільшення/(зменшення) інших зобов'язань		(162)	(79 369)
Чисте збільшення /зменшення депозитних сертифікатів НБУ		(15 900 000)	(4 200 000)
Чисті грошові кошти, що отримані від операційної діяльності		13 889 280	3 519 896
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Придбання інвестиційних цінних паперів у портфелі банку		(12 785 634)	(8 576 806)
Надходження від реалізації інвестиційних цінних паперів		15 148 319	3 640 983
Надходження від реалізації інвестиційної нерухомості		720	4 661
Придбання основних засобів		(48 113)	(41 917)
Надходження від реалізації основних засобів		52	203
Придбання нематеріальних активів		(295 816)	(37 219)
Чисті грошові кошти, що отримані/(використані) від інвестиційної діяльності		2 019 528	(5 010 095)
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Емісія простих акцій		-	1 037 389
Повернення інших залучених коштів		-	(268)
Виплати за орендними зобов'язаннями		(25 005)	(31 975)
Надходження позикових коштів, отриманих від Національного банку України		-	2 778 922
Повернення позикових коштів, отриманих від Національного банку України		(4 778 922)	-
Чисті грошові кошти, що отримані/(використані) від фінансової діяльності		(4 803 927)	3 784 068
Вплив змін офіційного курсу Національного банку України на грошові кошти та їх еквіваленти		2 267 272	(97 677)
Вплив змін очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(5 649)	2 411
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		13 366 504	2 198 603
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	6	6 356 498	4 157 895
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	6	19 723 002	6 356 498

*Інформацію щодо змін у порівняльній інформації представлено у Примітці 4.23

Затверджено до випуску та підписано
«25» травня 2023 року

Голова Правління
Головний бухгалтер

Старомінська І.О.
Мілошко Т.В.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УНІВЕРСАЛ БАНК»
Фінансова звітність на 31 грудня 2022 року та за рік, що закінчився на цю дату

Звіт про зміни у власному капіталі (Звіт про власний капітал)
АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2022 рік

(тис. грн.)

Найменування статті	Примітки	Належить власникам банку					Усього	Усього власного капіталу
		Статутний капітал	Емісійні різниці	Резервні, інші фонди	Резерв и переоцінки	Нерозподілений прибуток/ (непокритий збиток)		
Залишок на 1 січня 2021 року		3 702 672	1 375 076	53 301	(1 642)	(2 469 853)	2 659 554	2 659 554
Усього сукупного доходу за 2021 рік		-	-	-	(44 847)	3 072 211	3 027 364	3 027 364
прибуток за 2021 рік		-	-	-	-	3 072 211	3 072 211	3 072 211
інший сукупний дохід за 2021 рік	22	-	-	-	(44 847)	-	(44 847)	(44 847)
Розподіл прибутку до резервних та інших фондів	22	-	-	68 570	-	(68 570)	-	-
Емісія акцій:	20	500 000	537 389	-	-	-	1 037 389	1 037 389
номінальна вартість		500 000	-	-	-	-	500 000	500 000
емісійний дохід		-	537 389	-	-	-	537 389	537 389
Залишок на кінець 31 грудня 2021 року		4 202 672	1 912 465	121 871	(46 489)	533 788	6 724 307	6 724 307
Усього сукупного доходу за 2022 рік		-	-	-	320 679	2 158 814	2 479 493	2 479 493
прибуток за 2022 рік		-	-	-	-	2 158 814	2 158 814	2 158 814
інший сукупний дохід за 2022 рік	22	-	-	-	320 679	-	320 679	320 679
Розподіл прибутку до резервних та інших фондів	22	-	-	533 788	-	(533 788)	-	-
Залишок на кінець 31 грудня 2022 року		4 202 672	1 912 465	655 659	274 190	2 158 814	9 203 800	9 203 800

Затверджено до випуску та підписано
«25» травня 2023 року

Голова Правління Старомінська І.О.

Головний бухгалтер Мільошко Т.В.

